

uniek

AR realiseert

pag. 34

Kansen zien, kansen pakken,
dat is Welkoop Putten.

08

Terugblik
Leden-event

17

Tips goede opstart
leghennen

24

Biggenterras voor
rust in de stal

43

Kies de juiste
groenbemester

Voorwoord

Beste leden,

Sinds kort mag ik mij voorzitter van onze coöperatie noemen. Dat doe ik met trots, maar ook met een besef van verantwoordelijkheid. Want voorzitter zijn van AgruniekRijnvallei betekent voor mij in de eerste plaats: luisteren naar de leden, oog houden voor het belang van de coöperatie als geheel en samen koers houden in een bewogen tijd.

Ter voorbereiding op dit eerste voorwoord heb ik de voorwoorden van mijn voorganger Menso Tijssen van tien jaar geleden nog eens teruggelezen. Opvallend is dat veel thema's nog altijd actueel zijn. Ook toen ging het over het verdienvermogen, mest, gewasbescherming, dierziekten, prijschommelingen en de vraag hoe je als coöperatie sterk blijft in een veranderende markt. Tegelijk sprak uit die stukjes vertrouwen: investeren in kwaliteit, innovatie en ledenbetrokkenheid, omdat juist daar de kracht van een coöperatie zichtbaar wordt.

De kern is dus nog steeds hetzelfde, maar de omgeving is veranderd. Ondernemers hebben vandaag te maken met sterk toegenomen onzekerheden rond mest, stikstof, vergunningen en regelgeving. Daar komen geopolitieke spanningen, dierziekten, grillige markten en extreme weersomstandigheden bij. Tegelijkertijd blijft duidelijk politiek beleid uit. De stikstofplannen die op 26 juni zijn gepresenteerd zijn zeer ingrijpend voor de agrarische sector. Het is nu de vraag hoe de Tweede Kamer gaat reageren op deze plannen.

Ook de manier waarop we werken verandert. Data, digitalisering en nieuwe technologieën spelen een steeds grotere rol, zowel op de bedrijven van onze leden als binnen AR. Dit biedt kansen om beter te sturen, efficiënter te werken en toekomstbestendig te ondernemen. Tijdens een recente excursie hebben we ons als rvc samen met de directie verdiept in deze ontwikkelingen.

Juist in de combinatie van druk en verandering ligt voor mij de opdracht van deze tijd. Niet om achter de ontwikkelingen aan te lopen, maar om als coöperatie richting te geven. Niet door alles voor onze leden te bepalen, maar door hen te helpen sterke keuzes te maken. Want de toekomst is niet voor iedereen hetzelfde. Voor de één ligt die in schaalvergroting, voor de ander in specialisatie, samenwerking, een concept of een niche. Tijdens de districtsbijeenkomsten hebben we samen met AR Bedrijfsontwikkeling een model besproken dat helpt om de koers te bepalen.

In dat 'samen optrekken' ligt ook de kracht van AR. We zijn geen organisatie

op afstand. We zijn een coöperatie van en voor ondernemers. Die investeert in kwaliteit, mensen, kennis en systemen die ons helpen om ook morgen relevant te zijn. En die tegelijkertijd blijft doen waar het in de kern om draait: bijdragen aan rendement en continuïteit op uw boerenerf.

In deze tijd moeten we eigenlijk twee dingen tegelijk kunnen: realistisch zijn over de uitdagingen én vertrouwen houden om vooruit te blijven kijken. Dat vertrouwen zie ik dagelijks terug bij agrarische ondernemers: in de bereidheid om aan te passen, te investeren in vernieuwing en door te gaan.

Ik kijk ernaar uit om u de komende periode te ontmoeten, op bijeenkomsten, in gesprek met de districten en op de momenten waarop we elkaar als coöperatie treffen. Samen blijven we bouwen aan een sterke coöperatie die haar leden ondersteunt, vandaag én in de toekomst.

Gert-Jan Verploeg
Voorzitter bestuur

Inhoud

Pluimveebedrijf
Gerrits

06

20

Biologische
melkveehouder Peters-Fontaine

Fruitteler
Van Maaren

38

46

Vestigingsmanager
Gerben Polderdijk

Agenda	04
AR innoveert	05
Coöperatie	05
Pluimvee	16
Varkens	22
Coproducten	27
Herkauwers	28

Column	32
Paarden	33
Medewerker	34
Plant	35
Bedrijfsontwikkeling	44
Een dag uit het leven van... ..	46
Familie	47

Op de cover: Jorrit Kamphorst, bedrijfsleider Welkoop Putten.

Colofon

Uniek is een uitgave van AR

Editie: Zomer 2026

Redactie: afdeling communicatie & PR

Redactieadres: Postbus 610

6700 AP Wageningen | T 0317-499558

redactie@argroep.nl

©Copyright. Niets uit deze uitgave mag worden overgenomen, vermenigvuldigd of gekopieerd zonder schriftelijke toestemming van AR.

Agenda

Kijk op www.argroep.nl voor meer informatie en eventuele wijzigingen. Op kennisbijeenkomsten.nl vind je een actueel overzicht van de bijeenkomsten die meetellen voor de verlenging van het Bewijs van Vakbekwaamheid.

12 augustus

Open dag FRC Randwijk
Randwijk

25 augustus

Maisdemo
Heeswijk-Dinther

27 augustus

Maisdemo
Aalten

3 september

Maisdemo
Scherpenzeel

8 september

Maisdemo
Didam

10 september

Maisdemo
Buurmalsen

12-13 september

Horse Event
Vijfhuizen

16 september

**Innovatiedag
Boomkwekerij**
Opheusden

16-20 september

**WK Jonge
Springpaarden**
Lanaken

19 september

Fokveedag
Hoornaar

19-20 september

Horse Event Youth
Vijfhuizen

22 september

**Kennisbijeenkomst
pluimvee**
Renswoude

14-15 oktober

**Dutch Pork & Poultry
Expo**
Hardenberg

20-22 oktober

**Rundvee &
Mechanisatie Vakdagen**
Hardenberg

29 oktober

**CAF Jongerenbijeenkomst
fruitteelt**
Boxtel

24-26 november

**Rundvee &
Mechanisatie Vakdagen**
Gorinchem

Uitgelicht: maisdemo's

In augustus en september organiseren we maisdemo's op verschillende locaties in het land. Deze demo's tellen mee voor de verlenging van het Bewijs van Vakbekwaamheid, onderdeel Teelt. We hopen je in augustus of september te mogen verwelkomen op een van onze demovelden.

Kijk op argroep.nl/demo voor meer informatie.

AR innoveert... eerste elektrische vrachtwagen voor zakgoed in gebruik

Begin mei heeft Huisman, onze vaste transporteur van zakgoed, een elektrische vrachtwagen in gebruik genomen voor het transport van onze producten.

Het aandeel elektrisch en hybride transport binnen AR groeit. De inzet van deze nieuwe vrachtwagen door Huisman is daarin een belangrijke stap en draagt bij aan de verdere verduurzaming van ons (zakgoed)transport.

Ruim bereik voor dagelijks transport

De elektrische vrachtwagen is een DAF 6x2 BEV FAN XD 310. De vrachtwagen rijdt volledig elektrisch en draagt daarmee bij aan het verminderen van de CO₂-uitstoot. Met een actieradius van circa 500 kilometer is de vrachtwagen goed inzetbaar voor het dagelijkse transport.

Zichtbaar duurzaam

Op het zeil van de vrachtwagen staat de tekst 'Deze vrachtwagen rijdt 100% elektrisch'. Zo laten we ook onderweg zien dat we samen met onze partners werken aan een duurzamere logistiek. Overigens bezorgt ook Pultrum ons zakgoed met een elektrische vrachtwagen en een elektrische kooiaap.

Mooie stap

Huisman investeert bewust in elektrisch transport om de impact te verkleinen en ziet dit als een mooie volgende stap in de samenwerking met AR. Gijs Scheurwater, manager logistiek: "Elektrisch transport draagt bij aan het verlagen van de uitstoot. We blijven kijken naar mogelijkheden om onze logistiek verder te verduurzamen."

Toekomstbestendige keuze

De aanschaf van deze elektrische vrachtwagen is door onze transporteur Huisman gedaan. Als AR zijn we erg blij met deze investering die past binnen ons beleid waarin we ons richten op duurzaamheid en kostenreductie.

Reportage

Met Zuiver Voer Plus sturen op resultaat

V.L.n.r.: specialist pluimvee Jan van Os en Koen, Anton en Bas Gerrits.

In Rijkevoort houdt de familie Gerrits ruim 70.000 bruine scharrellegghennen in vier stallen. Een modern familiebedrijf verdeeld over twee locaties. Inmiddels zit de derde generatie in het bedrijf. Hoewel de rollen veranderen, blijft één ding hetzelfde: eerst de kippen, dan komt de rest.

Het familiebedrijf kent een lange geschiedenis. Opa Gerrits begon ooit met opfok in het dorp. In 2001 zette de familie de stap naar

scharrelhennen. Sinds 2011 ligt de focus volledig op moderne volièrestallen. Het bedrijf wordt nu gerund door Koen Gerrits, zijn vader Anton, oom Bas, neef Tygo en medewerker Dirk.

Alles in dienst van de kip

“De basis ligt in de stal”, zegt Bas. “Zorgen dat de kippen goed in hun vel zitten, dan zitten wij ook goed in ons vel en volgt de rest vanzelf.” Een groot deel van de eieren gaat via de eigen eierhandel naar de groothandel, boerderijwinkels en supermarkten. Daarnaast worden de eierautomaten aan huis meerdere keren per dag bijgevuld. De samenwerking met AR bestaat inmiddels al vele jaren. Pluimveespecialist Jan van Os komt al bijna twintig jaar op het bedrijf. “Of je nou Anton, Bas of de jongere generatie spreekt, ze hebben allemaal hetzelfde doel: het beste voor de kippen”, vertelt Jan.

Meten om beter te worden

Het bedrijf sorteert de eieren op het eigen bedrijf. Daardoor zien ze direct wat veranderingen in de stal opleveren. “Op de sorteermachine zien we meteen wat er gebeurt”, vertelt Bas. “Eigewichten, haarscheuren en schaalsterkte; alles wordt gemeten. Daardoor kunnen we snel bijsturen als dat nodig is.” Samen met Jan wordt vóór

iedere ronde een plan gemaakt. Na afloop volgt een evaluatie waarbij wordt gekeken wat goed ging en wat beter kan. “De laatste rondes waren er relatief zware eieren”, vertelt Jan. “Sindsdien benoemen we vooraf het gewenste eigewicht en sturen we eerder bij om dat doel te realiseren. We zien al goede resultaten.” Ondanks alle automatisering blijft de familie in de opstartfase handmatig wegen om de ontwikkeling van het koppel goed te volgen. Naast de bedrijfsbezoeken van Jan wordt regelmatig telefonisch of via WhatsApp afgestemd over het verloop in de stal.

Goede opstart en snel schakelen

De voerstrategie wordt continu afgestemd op de voeropname van de dieren. Het bedrijf voert standaardvoerders met vismeel en soms bedrijfsspecifieke voeders. Volgens Jan zit de kracht niet alleen in het voer, maar ook in de strategie eromheen. De familie Gerrits was bijvoorbeeld een van de eerste bedrijven die werkte met een zogenoemd moederdier-lichtschema. Daarbij worden de hennen minder snel gestimuleerd om in productie te komen. Dat zorgt voor een betere persistentie, minder uitval en een betere eikwaliteit. Voor Koen zit de kracht van de samenwerking in de korte lijnen en het snelle schakelen. “Als er iets speelt, hebben we snel contact. Zeker tijdens de opstart van een koppel hecht ik veel waarde aan de adviezen van Jan.”

Als je je best doet, komt het resultaat naar je toe.

De plus van Zuiver Voer Plus

Binnen Zuiver Voer Plus draait het niet alleen om voer. Samen met de familie Gerrits kijkt Jan ook naar management, stalklimaat en technische resultaten. Zo is de familie de afgelopen jaren actief aan de slag gegaan met het optimaliseren van het stalklimaat. Met behulp van extra sensoren worden onder andere temperatuur en CO₂-concentraties op kritische plekken in de stal gemeten. “De gegevens analyseren we in PoultryPlan en vergelijken we met eerdere rondes. Op basis daarvan bepalen we samen de vervolgstappen”, vertelt Jan. Koen: “Al na één ronde zagen we de resultaten verbeteren en de uitval afnemen.”

zuiver voer+

Bruine kippen als bewuste keuze

Waar veel bedrijven kiezen voor witte leghennen, blijft de familie Gerrits trouw aan bruine kippen. “Bruine kippen zijn qua management vaak wat uitdagender”, zegt Jan. “Juist dat maakt het interessant. De familie Gerrits laat zien dat je er uitstekende resultaten mee kunt behalen.” De dieren worden hier tot ongeveer 100 weken leeftijd gehouden met behoud van eikwaliteit. Er wordt niet alleen geïnvesteerd in management, maar ook in de voervoorziening. Zo zijn op beide locaties vlakbodemsilo's geplaatst. Deze silo's zorgen voor een constante voerstructuur en ondersteunen zo een gelijkmatige voeropname. “We kijken kritisch naar het voer en melden het ook als we iets afwijkends zien”, vertelt Koen. “Dat wordt altijd serieus opgepakt.”

Ambitieuze doel

Het doel is ambitieus: 500 verkoopbare eieren per hen aan het einde van de ronde. “Voor ons betekent duurzaamheid ook dat je hennen langer gezond en productief houdt”, zegt Koen. “Als je met behoud van eikwaliteit richting de 100 weken kunt gaan, benut je het potentieel van de dieren optimaal.” De bruine hennen bewijzen dat dit kan: met bijna 500 eieren per opgehoekte hen op 100 weken leeftijd zijn de resultaten top.

Gerrits Eieren B.V.

Wie: familie Gerrits

Wat: 70.000 bruine scharrellegghennen

Waar: Rijkevoort

Terugblik geslaagd Leden-event

Op zaterdag 18 april werd de Algemene Vergadering gecombineerd met een Leden-event in Burgers' Zoo. We kijken terug op een geslaagde dag waarop we ruim 1.000 leden mochten ontvangen.

In het Safari Meeting Centre werden de jaarcijfers gepresenteerd. AR heeft in 2025 een goed resultaat behaald, met een stijgende afzet en een sterke positie in de markt. De coöperatie zette ruim 745.000 ton diervoer af, een stijging van bijna 3% ten opzichte van 2024. De geldomzet nam toe tot € 368,9 miljoen en het resultaat na belasting kwam uit op € 0,9 miljoen.

Sterke prestaties in uitdagende markt

Algemeen directeur Arjen van Nuland lichtte de jaarcijfers toe. In een krimpende en onrustige markt heeft AR een uitstekend jaar achter de rug, met een stijgende afzet en een hoge klantwaardering. De toename in de voerafzet was vooral zichtbaar in de pluimvee- en varkenssector, terwijl ook de afzet in paardenvoer groeide, mede door de overname van Vente Paardenvoeding. In de rundveehouderij bleef de daling beperkt dankzij de instroom van nieuwe klanten. De loonproductie voor derden was lager. Het marktaandeel van AR Plant bleef stijgen. De omzet in gewasbeschermingsmiddelen en het volume kunstmest namen toe, mede door de overname van P.G. Kusters Land- en Tuinbouwbenodigdheden B.V. per 1 januari 2025. Ook de negen Welkoop-winkels van AR kenden een goed jaar, geholpen door gunstige weersomstandigheden en sterke seizoenspieken.

Afscheid voorzitter Menso Tijssen

Tijdens de Algemene Vergadering is afscheid genomen van bestuursvoorzitter Menso Tijssen. In de toespraken werd stilgestaan bij zijn rol binnen de coöperatie, waarin het draait om de balans tussen de vereniging en het bedrijf. Juist in dat krachtenveld vervulde Menso een belangrijke rol als verbinder. Met zijn duidelijke koers, sterke verantwoordelijkheidsgevoel en oog voor mensen gaf hij richting en bracht hij rust.

Nieuw bestuurslid: Eveline Westeneng

Tijdens de Algemene Vergadering is Eveline Westeneng, fruitteler uit Bunnik, als bestuurslid benoemd. Op pagina 11 stelt zij zich nader voor. Verder was bestuurslid Angelo Tiggeloven uit Vragender aftredend en herkiesbaar. Hij is voor een nieuwe zittingstermijn benoemd.

Leden-event

De Algemene Vergadering werd gecombineerd met een Leden-event bij Burgers' Zoo, waar de leden samen met hun gezin welkom waren voor een bezoek aan het park en een gezamenlijke lunch. Algemeen directeur Arjen van

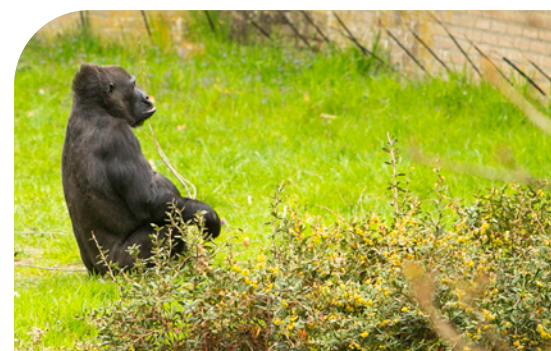

Nuland vertelt dat een goede relatie met de leden waardevol is: "Als coöperatie wil AR niet alleen een leverancier zijn, maar juist een betrokken partner die naast de ondernemer staat, ook buiten het dagelijkse werk om."

**Wil je meer foto's zien?
Scan dan de QR-code.**

Dag van ontmoeting

Het was een dag om elkaar te ontmoeten, bij te praten en samen vooruit te kijken. De foto's geven een mooie indruk van de dag.

Winnaars verloting klanttevredenheidsonderzoek

Eind 2025 hebben we een klanttevredenheidsonderzoek uitgevoerd. In de vorige Uniek hebben we de resultaten gepubliceerd. Onder de deelnemers hebben we Welkoop-cadeaukaarten verloot. Hiernaast zie je wie de winnaars zijn. Zij hebben hun prijs inmiddels ontvangen. We willen iedereen nogmaals hartelijk bedanken voor zijn of haar deelname aan het onderzoek. Dit helpt ons om onze dienstverlening verder te verbeteren. En voor de winnaars: veel plezier met je prijs!

Bedrijfsnaam	Woonplaats
Pluimveebedrijf Annahoeve B.V.	Rouveen
Mts S. Vels	Voorthuizen
Fruitbedrijf Boudewijn V.O.F.	Wadenhoijen
Mts B. en M. en A.J. van Dijk	Woudenberg
Holzik Stables	Enschede
Manege / Pensionstal De Vier Hoeven V.O.F.	Leusden
Reek scharrelkippen vof	Warder
Van Goch vof	Hedel
J.G. van het Hol	Lunteren
Loonspuitbedrijf Koopmans	Lithoijen

AR Fonds: boer en burger verbinden

Voor de toekomst van de agrarische sector zijn maatschappelijk draagvlak en een positieve beeldvorming belangrijk. Het AR Fonds wil hieraan bijdragen en ondersteunt initiatieven die laten zien dat voedsel(productie) boer en burger met elkaar verbindt.

Dit doen wij bijvoorbeeld door:

- het vergroten van de betrokkenheid en bewustwording van burgers;
- het promoten van het bestaansrecht van boeren;
- en het creëren van draagvlak in de buurt.

Heb je als lid van AR een idee voor ondersteuning van een verbindende activiteit en heeft deze betrekking op de

activiteiten van jouw agrarische bedrijf?

Dan kun je je melden bij de voorzitter van jouw district. In overleg met het bestuur wordt al dan niet overgegaan tot ondersteuning van het initiatief.

Scan de QR-code voor meer informatie.

Meer informatie

Wil je meer weten of een aanvraag indienen? Kijk op argroep.nl/arfonds voor meer informatie of bel of mail ons via 0317-499599 of districtsvoorzitter@argroep.nl.

Vacatures bij AR

We hebben weer een aantal interessante vacatures bij AR. Dus wil je ook werken in de mooiste sector van Nederland? Kijk dan gauw of er iets bij zit voor je.

- Adviseur bedrijfsontwikkeling en vergunningen, AR Bedrijfsontwikkeling
- Operator, AR Voer
- Chauffeur bulkwagen, AR Voer
- Voorlichter akkerbouw, AR Plant
- Business Controller Data & Reporting, AR Holding
- Medewerker verkoopadministratie en masterdatabasebeheer, AR Holding

Scan de QR-code voor meer informatie over onze vacatures of ga naar argroep.nl/vacature

Uitgelicht: voorlichter akkerbouw

Sta je graag tussen de gewassen en denk je graag mee over de beste teeltstrategie? Dan is deze functie iets voor jou. Als akkerbouwspecialist adviseer en begeleid je ondernemers op het gebied van gewasbescherming, zaaizaden en meststoffen. Of je nu veel ervaring hebt of wilt doorgroeien in het vak: bij AR krijg je de ruimte om jezelf te ontwikkelen, werk je samen met een enthousiast team en kun je rekenen op uitstekende arbeidsvoorwaarden. Is dit wat voor jou? Solliciteer dan nu!

Jubilarissen

Afgelopen periode was Janeth van Eldik, personeelszaken, 40 jaar in dienst bij de coöperatie. Uiteraard is Janeth in het zonnetje gezet.

Janeth van Eldik
personeelszaken

De mensen van de coöperatie

Eveline Westeneng

Bestuurslid coöperatie AR

Samen met haar man Jacob heeft Eveline (52) een koel- en fruitbedrijf van 40 ha in Bunnik. Ze hebben drie zoons van begin 20. Ze telen voornamelijk peren (Conference, Sweet Sensation en Gräfin Gepa) met daarnaast appels, aardbeien, pruimen en kersen. Ook hebben ze een plattelandwinkel 'De Achterdijk'. Eveline heeft meerdere bestuursfuncties bekleed en momenteel is ze ook lid van het algemeen bestuur van het Hoogheemraadschap de Stichtse Rijnlanden.

In deze rubriek willen we je kennis laten maken met de mensen van de coöperatie. Dit keer is Eveline Westeneng aan het woord. Sinds april dit jaar is zij bestuurslid van coöperatie AR.

Bekijk hier de video waarin Eveline zich voorstelt.

Wat motiveerde jou om toe te treden tot het bestuur van AR?

"Naast het werk op ons fruitbedrijf en in de plattelandwinkel zet ik mij graag in voor de agrarische sector. Dit doe ik bij het waterschap en nu ook bij AR. Wij zijn al jaren lid van AR en ik vind het een mooi bedrijf dat zich inzet voor de veehouderij en plantaardige sector."

Wat zijn, na enkele vergaderingen, je eerste indrukken?

"Het is een leuke club mensen die samen de schouders eronder wil zetten. Ik moet natuurlijk nog veel leren over het voer, de productie ervan en de veehouderij. Maar dat gaat zeker lukken. In de plantaardige sector ben ik goed thuis. Het vergaderen zelf is prima geregeld. Ik hou van efficiënt vergaderen. Dus stukken voorbereiden en met elkaar van gedachten wisselen."

Wat neem je mee vanuit je bedrijf en vanuit je bestuurlijke ervaring?

"Vanuit ons bedrijf neem ik kennis mee, onder andere over de manier waarop gewasbeschermingsmiddelen en meststoffen gebruikt worden in onze sector. Mijn bestuurlijke ervaring helpt ook mee. Ik weet hoe je stukken moet lezen en voorbereiden. En ook wat er van je verwacht wordt als bestuurder."

Wat zie jij als de kracht van een coöperatie als AR?

"Dat ze het voor en door de leden doen. Het is geen beursgenoteerd bedrijf.

Dit geeft ook een soort familiegevoel. We kijken denk ik niet alleen naar het rendement op de korte termijn, maar juist ook naar de stabiliteit van leveren op de lange termijn. Voor ons persoonlijk is AR sinds jaar en dag onze vaste leverancier van gewasbeschermingsmiddelen en meststoffen. Ook komt onze voorlichter geregeld langs."

Zie jij een taak voor AR voor de uitdagingen waar de agrarische sector nu voor staat?

"Het is belangrijk dat je als coöperatie je leden steunt. Zeker nu boeren en telers te maken hebben met steeds meer regels en beperkingen. Denk aan de stikstofvraagstukken en de beperkingen in het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen. De adviseurs kunnen samen met de leden kijken wat er nog wel kan en welke oplossingsrichtingen er zijn. In de fruitteelt zie je al dat AR zich ook richt op onderzoek, bijvoorbeeld door CAF, als mede-eigenaar van FRC Randwijk."

Wat hoop je als bestuurslid voor de leden van AR te kunnen betekenen?

"Ik hoop dat we met elkaar AR stabiel houden in een roerige agrarische sector. Met een goed product voor de leden. En een gezond bedrijf voor de toekomst."

Menso Tijssen draagt stokje over aan Gert-Jan Verploeg

Op 21 april heeft het bestuur van AR melkveehouder Gert-Jan Verploeg uit Buurmalsen officieel gekozen als voorzitter van het bestuur en de raad van commissarissen van AR. Hij volgt daarmee Menso Tijssen op die aftrad tijdens de Algemene Vergadering.

Beide heren vertellen over deze bijzondere functie in het bestuur van coöperatie AR.

Menso, hoe was het voor jou om het stokje over te dragen?

Menso: "Na tien jaar voorzitter te zijn geweest, was dit een bijzonder moment. Ik kijk met heel veel plezier terug op de afgelopen jaren. Er is veel gebeurd, onder andere een aantal overnames van familiebedrijven en een directiewissel. Soms uitdagend, maar ik vond het vooral mooi om zo mijn bijdrage te kunnen leveren aan de toekomst van AR."

Gert-Jan, hoe is het voorzittersstokje bij jou terechtgekomen?

Gert-Jan: "Een paar mensen wezen mij op de vacature. Met name de rol van voorzitter van het bestuur sprak mij aan, je zit dan nog iets meer in de organisatie. Als bestuurder kun

je echt invloed hebben binnen de coöperatie. Dat vind ik leuk én belangrijk."

Hoe kijk je aan tegen de coöperatie als organisatie?

Gert-Jan: "Wat ik zelf erg prettig vind bij AR is dat je er in de basis op kunt vertrouwen dat je een eerlijke prijs betaalt. Toch is er veel veranderd. Vroeger was de coöperatie je enige optie en deed je het ook echt als boeren met elkaar. Nu is er een vrije markt. Om de voordelen van een coöperatie te blijven benutten moeten we als AR intensief samenwerken met de leden. Zo kunnen we zaken beter optimaliseren wat uiteindelijk gunstig is voor de prijzen." Menso: "Daar sluit ik me helemaal bij aan. Samenwerken is dé definitie van een coöperatie: we werken met elkaar samen om daar met z'n allen beter van te worden."

Kunnen jullie hier nog iets meer over vertellen?

Gert-Jan: "Ik denk dat we daar moeten zijn waar de leden zijn, bijvoorbeeld op drukbezochte demo's en studieavonden. Daar liggen kansen om de verbinding en samenwerking te versterken. Ook de samenwerking met algemeen directeur Arjen van Nuland vind ik belangrijk. Als voorzitter vorm je eigenlijk een tandem met de algemeen directeur." Menso beaamt dit: "Een goede samenwerking met de directie is essentieel. Je hoeft het niet altijd eens te zijn, maar respect voor

Even voorstellen: Gert-Jan Verploeg

In Buurmalsen heeft Gert-Jan Verploeg samen met zijn vrouw Carla een melkveebedrijf met circa 120 melkkoeien - die gemolken worden met melkrobots - en 60 stuks jongvee. Gert-Jan en Carla hebben twee zonen, Floris (18) en Sietse (16) en een dochter, Lonneke (13). Het bedrijf hebben ze veertien jaar geleden overgenomen van de ouders van Carla. Bij het bedrijf hoort 60 hectare land; dit is grotendeels grasland met een deel mais en een deel akkerbouw. Naast het melkveebedrijf hebben ze sinds 2025 een kleinschalige pensionstalling. Gert-Jan studeerde aan de heao en Universiteit van Amsterdam en heeft de boerderij jarenlang gecombineerd met een fulltimebaan buiten de agrarische sector. Hierbij heeft hij ook als directeur gewerkt in een rvc-setting. Sinds 2023 is hij naast melkveehouder werkzaam als adviseur van mkb-ondernemers. Hij heeft bestuurlijke ervaring opgedaan bij Rabobank West-Betuwe, FrieslandCampina en Coöperatie CRV.

elkaars positie is wel belangrijk. Een goede discussie kan juist heel waardevol zijn.”

Gert-Jan, hoe heb je het eerste jaar ervaren?

Gert-Jan: “In het eerste jaar in het bestuur van AR kon ik me voorbereiden op de rol van voorzitter. Wat mij opviel is de vriendelijkheid en gastvrijheid vanuit de organisatie. Begin dit jaar heb ik een inwerktraject doorlopen met het oog op het voorzitterschap. Hierbij heb ik alle fabrieken van AR bezocht en heb ik kennisgemaakt met medewerkers vanuit verschillende afdelingen en functies. Ook heb ik de Nyenrode Commissarissencyclus gevolgd. Tot slot heb ik alle commissarissen van AR bezocht om hen beter te leren kennen. Ik vind het belangrijk om de afstand tussen de voorzitter en de overige bestuursleden te verkleinen.”

Wat vind je belangrijk in het voorzitterschap?

Gert-Jan: “In het afgelopen jaar heb ik gezien dat Menso het voorzitterschap erg goed vormgaf; hij is inhoudelijk sterk, weloverwogen en tijdens vergaderingen zorgde hij ervoor dat iedereen aan de beurt kwam. Ik denk dat ik van nature wat scherper ben en misschien iets minder van het formele. Waar ik op wil letten is dat we dingen niet doen omdat we het altijd al deden, dus goed kijken: wat is nu goed en zinvol om te doen?” Menso vult aan: “Ik denk dat we dit als AR al heel goed doen vanuit de instelling: niet de grootste overleeft, maar degene die zich het beste kan aanpassen.”

Gert-Jan, waar hoop je dat AR over 10 jaar staat?

“Voor mij is het belangrijk dat de kernwaarden van AR behouden blijven. Dat we ook in de toekomst bekendstaan als een betrouwbare partner voor onze leden en klanten. Ik heb er vertrouwen in dat we ons ook in een mogelijk krimpende markt blijven onderscheiden en zelfstandig kunnen blijven ondernemen. Zo blijven we een sterke coöperatie die met kennis, schaal en slagkracht waarde toevoegt voor haar leden.”

Tot slot, Menso, wil je Gert-Jan nog iets meegeven?

“Ik wens je heel veel wijsheid toe om AR te gaan leiden. Ik heb er alle vertrouwen in dat dat met jouw kennis en kunde prima gaat lukken. En ik hoop dat je het voorzitterschap met net zo veel plezier mag invullen als ik dat altijd gedaan heb!”

Eenvoudig en snel bestellen met het nieuwe klantportaal

Steeds meer klanten weten hun weg te vinden naar het nieuwe klantportaal MijnAR.nl. Sinds de introductie in maart zijn inmiddels ruim 3.500 bestellingen via het portaal geplaatst.

Tegelijkertijd is achter de schermen hard gewerkt aan verbeteringen. Op basis van gebruikerservaringen zijn functies uitgebreid, processen vereenvoudigd en nieuwe mogelijkheden toegevoegd. En de ontwikkeling gaat door: ook de komende maanden wordt MijnAR.nl verder uitgebreid.

Alles op één plek

Met het vernieuwde klantportaal heb je alle belangrijke informatie en functies binnen handbereik. Je kunt er bestellingen plaatsen, facturen bekijken, afleverdocumenten raadplegen, de meststoffenverklaring invullen, silo's beheren, licenties invullen, producten als favoriet markeren en eerder bestelde producten opnieuw bestellen.

Luisteren naar gebruikers

De afgelopen maanden zijn tientallen verbeteringen doorgevoerd, waaronder:

1. **Een verbeterde zoekfunctie** met een aparte zoekresultatenpagina wanneer je op 'Bekijk alle resultaten' klikt. Verder is er een zoekbalk toegevoegd aan de categoriepage's en wordt bij zoekresultaten nu het artikel dat het beste overeenkomt met de zoekopdracht als eerste getoond.

2. **Silohistorie toegevoegd.** Hier staat per klant een overzicht van alle silo's en het laatst bestelde product. Vanuit dit overzicht kun je eenvoudig meerdere producten in combinatie met de silo toevoegen aan het winkelmandje.
3. **Keuzemogelijkheid pallet toegevoegd.** Bij zakgoedartikelen vind je bij type verpakking nu ook de optie 'Zakgoed volle pallet'.
4. **Licenties toegevoegd.** Hier kun je licentiepasjes, bijvoorbeeld het Bewijs van Vakbekwaamheid, uploaden.

Op weg naar één klantportaal

We blijven werken aan nieuwe functionaliteiten. Op dit moment werken we bijvoorbeeld aan het beschikbaar maken van het Ontzorgingsplan, waarmee je gewasbeschermingsmiddelen voor het hele seizoen kunt bestellen. Ook wordt gewerkt aan de formulieren voor de mestboekhouding. Daarmee komen steeds meer zaken op één centrale plek beschikbaar. Tegelijkertijd bereiden we ons voor op een volgende stap: het uitfasen van het oude klantportaal. Als de huidige planning wordt gehaald, zal het oude portaal aan het einde van dit jaar verdwijnen. Alle functionaliteiten worden daarvoor overgezet naar MijnAR.nl.

Nog geen gebruiker?

Heb je nog geen account voor MijnAR.nl? Vraag deze dan eenvoudig aan via MijnAR.nl. Binnen één tot twee werkdagen ontvang je een activatiemail. Op argroep.nl/faqklantportaal vind je daarnaast instructievideo's en antwoorden op veelgestelde vragen.

Ervaring uit de praktijk

Melkveehouder Sonneveld, Kollumerpomp

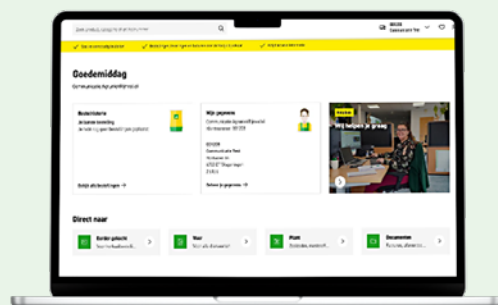
Waar bestellingen vroeger via de voorlichter liepen, plaatst melkveehouder Sonneveld ze nu rechtstreeks in MijnAR.nl. "Alle voersoorten en silo's staan er goed in. Daardoor kan ik eenvoudig vanuit de historie opnieuw bestellen." Voor hem is gemak het belangrijkste voordeel. "Het portaal is makkelijk te gebruiken. Iedereen die wel eens via een webshop bestelt, kan hiermee uit de voeten."

Vanuit de historie opnieuw bestellen is eenvoudig.

Scan de QR-code om een account aan te vragen.

Ervaring uit de praktijk

Paardenhouders Yolanda Kiewiet en Ard Smits van Stalhouderij de Vliers, Dalen

Ook Yolanda Kiewiet maakt inmiddels regelmatig gebruik van MijnAR.nl. "Het grootste voordeel is dat je zelf controle hebt over je bestelling en zeker weet dat deze juist is doorgekomen." De gebruiksvriendelijkheid spreekt haar aan. "De indeling is logisch. Soms moet je even zoeken, maar het wijst zich eigenlijk vanzelf. Het levert ons veel gemak op."

Je weet zeker dat je bestelling goed is doorgekomen.

Nieuwe menger voor flexibele productie

In onze varkensvoerfabriek in Didam is in juni een nieuwe menger in gebruik genomen. De vervanging was een omvangrijke operatie, maar is volgens planning verlopen.

De menger biedt meer mogelijkheden voor het verwerken van verschillende soorten vloeibare grondstoffen, waaronder circulaire reststromen zoals verwerkt dierlijk eiwit. Met de nieuwe mengtechniek zorgen we ervoor dat we ook in de toekomst homogeen voer met een constante samenstelling kunnen produceren. Daarnaast kunnen we zo nog beter inspelen op klantspecifieke wensen en op de eisen die verschillende marktconcepten stellen. Zo vergroten we niet alleen onze productiecapaciteit, maar vooral ook de flexibiliteit om voeders op maat te produceren.

Zuiver Voer Plus

De investering past binnen onze Zuiver Voer Plus-filosofie. Door te blijven investeren in moderne productietechnieken zorgen we ervoor dat de kwaliteit van onze voeders hoog blijft en we ook in de toekomst kunnen inspelen op nieuwe ontwikkelingen in de markt.

Data als basis voor beter koppelmanagement

Binnen de pluimveehouderij worden technische resultaten steeds vaker gebruikt om beter te sturen op de prestaties van een koppel. Kleine verschillen kunnen direct invloed hebben op het rendement: koppels blijven langer in productie en de genetische potentie stijgt.

Hierdoor groeit ook het belang van betrouwbare gegevens uit de stal. Naast het gedrag van de dieren geven ook technische kengetallen waardevolle informatie over de ontwikkeling van een koppel. Door deze gegevens structureel te volgen, kunnen afwijkingen eerder worden herkend en kan er sneller worden ingegrepen.

Data beschikbaar

Een pluimveekoppel produceert dagelijks veel informatie. Denk aan voer- en wateropname, legpercentage, eigewicht, hengewicht, uniformiteit, uitval en klimaatgegevens. Wanneer deze gegevens consequent worden geregistreerd, ontstaat een duidelijk beeld van de ontwikkeling van

het koppel gedurende de ronde. Bovendien zijn afwijkingen vaak eerder zichtbaar in de cijfers dan in de stal. Een afwijkende water-voer-verhouding of een teruglopende voeropname kan bijvoorbeeld wijzen op gezondheidsproblemen of verstoringen in de voer- of watervoorziening. Pluimveehouders sturen op lange productieperioden, hoge persistentie en lage uitval. Daarom is het belangrijk om kleine veranderingen snel op te merken. Zo kunnen de prestaties beter worden bewaakt.

Niet alleen kijken, maar ook meten

De dagelijkse stalcontrole blijft de basis van goed management. De controlerondes helpen om afwijkingen

in mestkwaliteit, gedrag, conditie van de hennen, klimaat en technische installaties te herkennen. Toch vertelt een visuele controle niet altijd het hele verhaal. Technische gegevens bieden extra ondersteuning bij het interpreteren van wat er in de stal gebeurt. De combinatie van stalobservaties en cijfers geeft daarom vaak het meest complete beeld van de situatie.

Evalueren

Data wordt niet alleen gebruikt om tijdens de ronde bij te sturen, maar ook om achteraf te evalueren. Door de technische resultaten van verschillende koppels te vergelijken wordt duidelijk welke management- en voerstrategieën het beste werken. Binnen AR worden de technische resultaten gedurende de hele ronde gevolgd en geanalyseerd. Hierdoor wordt zichtbaar welke factoren bijdragen aan gezondheid, productie en rendement. Deze inzichten helpen om management- en voerkeuzes steeds verder te optimaliseren.

Automatisering steeds belangrijker

Om prestaties nauwkeurig te volgen, investeren steeds meer pluimveehouders in automatische meetapparatuur. Denk hierbij aan dierweegschalen of palletwagens met een ingebouwde weegschaal voor het wegen van eieren. Automatische systemen leveren continu gegevens over bijvoorbeeld hengewicht, uniformiteit, voeropname, waterverbruik en klimaat. Hierdoor worden veranderingen sneller zichtbaar en kan eerder worden ingegrepen wanneer de resultaten afwijken van de verwachting.

Data voor voer- en managementkeuzes

Technische data vormt een belangrijke basis voor voer- en managementbeslissingen. Met de beschikbare gegevens kun je beter inspelen op de behoefte van het koppel in iedere levensfase. Zo wordt het eigewicht gebruikt om het voer zo goed mogelijk te laten aansluiten op de nutriëntenbehoefte. Binnen AR wordt data daarnaast gebruikt om samen met de pluimveehouder koppels te evalueren. Welke resultaten zijn behaald? Welke factoren hebben daaraan bijgedragen? En waar liggen kansen om prestaties verder te verbeteren? Zo ontstaat steeds meer inzicht in wat de beste aanpak is voor vitale dieren, een stabiele productie en een optimaal rendement.

Dataverzameling AR

Om technische gegevens overzichtelijk te verzamelen en te analyseren, werken steeds meer pluimveebedrijven via AR met het managementprogramma PoultryPlan. Steeds vaker wordt data automatisch ingelezen vanuit management- en klimaatcomputers. Door het automatisch inlezen, ontstaat sneller inzicht in de ontwikkelingen binnen het koppel en wordt het eenvoudiger om tijdig actie te ondernemen.

Dataregistratie voor koppelmanagement

Voor een goed inzicht draait het uiteindelijk om het combineren van vakmanschap, observatie en betrouwbare gegevens. Hoe beter het inzicht in het koppel, hoe beter gestuurd kan worden op gezonde dieren, stabiele prestaties en een optimaal technisch en financieel resultaat.

Joost van den Broek
specialist pluimvee
06-26290261
j.vandenbroek@argroep.nl

Goede opstart leghennen begint vóór de opzet

In de praktijk zien we het steeds opnieuw: een goede opstart legt de basis voor de rest van de ronde. Koppels die in de eerste weken rustig opstarten en goed hun weg vinden in de stal, laten later in de ronde stabielere technische resultaten en minder problemen zien.

Een goede voorbereiding begint al voordat de nieuwe hennen arriveren. Kijk daarbij niet alleen naar de productiecijfers van het vorige koppel, maar vooral ook naar het verloop van de ronde. Wat ging goed, waar lagen verbeterpunten en wanneer deden problemen zich voor? Denk aan hengewicht, uniformiteit, uitval, grondeieren, verenpikkerij, darmgezondheidsproblemen, natte mest of een verhoogde druk van E. coli, wormen of bloedluizen. De leegstand biedt kansen om aandachtspunten aan te pakken. Door grondig te reinigen en maatregelen te nemen tegen wormen en bloedluizen, wordt de infectiedruk voor het nieuwe koppel verlaagd. Controleer daarnaast of alle technische voorzieningen goed functioneren. Slijtage aan nestmatjes, slecht lopende eierbanden, problemen met voer- en waterlijnen, ventilatie, tochtplekken, verlichting of sensoren kunnen tijdens de opstart direct invloed hebben op het gedrag en de ontwikkeling van jonge hennen.

Door ervaringen uit de vorige ronde te benutten en praktische knelpunten vooraf aan te pakken, krijgen nieuwe hennen de beste start.

Klimaatcomputer goed voorbereiden

Een goede opstart begint ook met een goed voorbereide klimaatcomputer. Controleer vóór aankomst van de hennen of de leeftijd van het nieuwe koppel correct is ingesteld zodat klimaatinstellingen, managementcurves en registraties goed verlopen. Loop daarnaast de instellingen voor temperatuur, ventilatie, verlichting en alarmeringen na en controleer of dieren voerwegers correct zijn geijkt. Zeker tijdens seizoensovergangen kunnen kleine afwijkingen grote gevolgen hebben voor het stalklimaat en de gezondheid

Lees verder ➤

van de dieren. Met een goed ingestelde klimaatcomputer kan vanaf dag één gericht worden gestuurd op klimaat, voer- en wateropname en diergedrag.

Ventilatie controleren

Voorafgaand aan de opstart verdient ook de ventilatie extra aandacht. Een goed functionerend ventilatiesysteem is onmisbaar voor een stabiel stalklimaat en draagt direct bij aan de gezondheid en rust van jonge hennen. Controleer nauwkeurig of luchtinlaatventielen en ventilatoren schoon zijn en goed functioneren. Check ook de voelers en ga na of de uitloopluiken volledig sluiten. Mocht er (nevel)koeling aanwezig zijn, controleer dan of deze nog goed functioneert en correct staat ingesteld. Vervang waar nodig de nozzles en spoel de leidingen nog eens goed door. Kijk of de instellingen nog correct zijn afgesteld. In de praktijk zien we nog wel eens dat bij 0% ventilatie de inlaatventielen toch niet volledig gesloten zijn. Juist tijdens de eerste weken kan dat leiden tot tocht, temperatuurverschillen en onrust in de stal. Let ook op de temperatuurinstellingen, de verdeling van de lucht in de stal en eventuele afwijkingen tussen afdelingen. Vooral bij wisselende weersomstandigheden is een goed afgestelde ventilatie essentieel en kan het problemen zoals natte mest, condensvorming of een verhoogde infectiedruk voorkomen.

Rust in de stal maakt verschil

De eerste weken in de legstal draaien vooral om gewenning. Jonge hennen moeten leren omgaan met een nieuwe omgeving. Hoe rustiger die overgang verloopt, hoe makkelijker de dieren hun weg vinden in de stal. Door onrust en verstoringen tijdens de opstart te voorkomen, verklein je de kans op natte mest, darmgezondheidsproblemen, verenpikkerij, meer grondeieren en een slechter verenkleed tijdens de ronde. Deze problemen kunnen leiden tot uitval en productieverlies. Binnen AR besteden we daarom veel aandacht aan de opstartfase. Hierbij kijken we ook naar praktische zaken in de stal. Denk aan goed functionerende installaties, droge strooiselzones, voldoende afleiding en een gelijkmatige verdeling van de dieren door de stal. Juist de combinatie van voer, klimaat en management bepaalt vaak hoe stabiel een koppel zich later in de ronde ontwikkelt.

Een goede voorbereiding betaalt zich terug

Door ervaringen uit het vorige koppel te benutten, de stal technisch op orde te brengen en vanaf dag één scherp te sturen op klimaat, voer en management, wordt de basis gelegd voor gezonde dieren en stabiele resultaten. Investeren in de opstart betaalt zich vaak de hele ronde terug.

Investeren in de opstart betaalt zich vaak de hele ronde terug.

Noud Verstraten

specialist pluimvee

06-13679051

n.verstraten@argroep.nl

Voedingsstrategie voor vitale leghennen die lang doorleggen

Jonge hennen vragen om voeding die aansluit bij hun snelle ontwikkeling. In de Vitaleg-lijn voor gangbaar legpluimvee zijn de nieuwste nutritionele inzichten vertaald naar voeders die jonge hennen ondersteunen tijdens de opstart en bijdragen aan een goede legpersistentie.

De kracht van de Vitaleg-lijn zit in de combinatie van nutritionele maatregelen. Hieronder zetten we de belangrijkste bouwstenen op een rij.

Organische zuren

Organische zuren zijn een belangrijk bestanddeel van de startvoeders van de Vitaleg-lijn. Deze organische zuren verlagen de pH in het maag-darmkanaal en verbeteren de vertering en opname van nutriënten. Daarnaast zorgt het voor een directe afdoding van ziekteverwekkers zoals *Salmonella* en *E. coli*. Ook verlengt het de houdbaarheid van het voer en remt het de groei van schimmels en toxines.

Extra bescherming tegen toxines

De startvoeders bevatten standaard een toxinebinder als extra veiligheid. Jonge hennen zijn namelijk gevoeliger voor toxines. Toxines in het voer kunnen zorgen voor leverschade en een verminderde groei. Ook kunnen ze

de darmwand beschadigen waardoor *Clostridium* zich gemakkelijk kan vermeerderen. Zo heeft de toxinebinder indirect ook een positief effect op de darmgezondheid.

Ondersteunen van de vetvertering

Jonge hennen gebruiken vet in eerste instantie voor groei en onderhoud. Echter, wanneer ze in productie komen, wordt er in een korte periode een grote toename van het vetmetabolisme gevraagd voor de vorming van de dooier. Zorg daarom tijdens de opstart voor een optimale ondersteuning van de vetvertering. De startvoeders van de Vitaleg-lijn zijn om die reden standaard voorzien van specifieke voedingscomponenten die de vetopname verbeteren.

Optimale levergezondheid

Bij hoogproductieve jonge leghennen is de voeropname vaak niet hoog genoeg om in de volledige energiebehoefte te

voorzien. Om toch voldoende energie te krijgen, worden koolhydraten in de lever omgezet in vetzuren. Dit zet de lever extra onder druk en kan zorgen voor vetophoping in de lever. De Vitaleg-lijn bevat extra leverondersteuning en de juiste hoeveelheid energie om de voeropname te stimuleren. Deze combinatie zorgt ervoor dat de inzet van de toevoeging FLS-mix niet standaard nodig is.

Dierlijk eiwit

Ook dierlijk eiwit is een belangrijk bestanddeel van de Vitaleg-lijn. Een recente proef met voeders met dierlijk eiwit laat opnieuw positieve resultaten zien, zoals een beter verenkleed, minder uitval en een stabiel eigewicht op latere leeftijd. Ook zorgt dierlijk eiwit voor een lagere water-voerverhouding, wat zorgt voor een betere darmgezondheid en een betere mestconsistentie.

Jeffrey de Rooij
nutritionist pluimvee
06-30638386
j.derooij@argroep.nl

Reportage

Overstap naar biologisch bevalt melkveehouder Peters uitstekend

In het Gelderse Angerlo heeft Willem Peters samen met zijn ouders sinds tien jaar een biologisch melkveebedrijf. Indertijd een puur economische keuze die steeds beter ging voelen.

Willem [28] heeft een maatschap met z'n ouders Willy Peters [58] en Helma Fontaine [57]. Daarnaast werkt hij buiten de deur voor een rentmeesterkantoor. De omschakeling naar biologisch was een puur economische keuze. Zelf hadden ze de drive voor biologisch nog niet zo, maar in 2015 kwam vanuit hun toenmalige melkfabriek Farmel de vraag of biologisch iets voor hen was. Een rekensom gaf de doorslag. "Financieel was het interessant. En een stabiele melkprijs stond ons ook wel aan", licht Willem toe.

Omschakelen

Indertijd waren ze relatief intensief met 160 melk- en kalfkoeien, 65 hectare land in gebruik en een hoge mestafvoer. Bij de omschakeling in 2016 gingen ze, mede door de invoering van fosfaatrechten, terug naar 130 koeien. Ze verkochten hun eigen voorraad gangbaar voer en kochten biologisch voer terug. Zo konden ze in een jaar tijd omschakelen en in januari 2017 de eerste biologische melk leveren. Nu hebben ze 110 hectare grond in gebruik, deels aangekocht, deels extra pachtgrond. Voor een biologisch bedrijf is het gemakkelijker

pachtgrond te krijgen. Gaandeweg groeiden ze weer naar 160 koeien.

Pionieren

Vooral in het begin was het pionieren. "We hadden een paar heel droge jaren. Dan is het een uitdaging om goed voer van eigen land te krijgen. We hebben toen een beregeningsinstallatie aangelegd en een haspel gekocht. Engels raaigras past niet binnen de biologische bedrijfsvoering, omdat je in je mestgebruik heel erg beperkt wordt. We zaaiden daarom veel kruidenrijk grasland in met vooral veel klavers. Er kwam een heel nieuwe kringloop op gang. We zijn van 250 kg stikstof, aangevuld met kunstmest, teruggegaan naar 170 kg enkel uit dierlijke mest. We konden daardoor in het begin relatief weinig voer van het land afhalen. Dankzij beregening kregen we later betere jaren. Nu hebben we de graslandvernieuwing redelijk rond en merken we dat de productie weer op het gewenste niveau is."

Keuzes

Familie Peters heeft Holstein-Friesian-koeien ingekruist met Montbéliarde. “Maar Holstein past beter bij onze bedrijfsvoering omdat ze meer melktypisch zijn. We hebben nu nog circa 40 stuks jongvee, maar vanaf volgend jaar gaan we biologische vaarzen vanuit Denemarken aankopen. We zijn geen fokkerijmensen. In Denemarken is er voldoende aanbod van biologisch melktypisch vee met een hoge gezondheidsstatus. Bovendien is hier opfokken duur vanwege de fosfaatrechten. We hebben geen natuurground; al het voer van eigen land is goed voer voor de melkkoeien. Aangekocht voer is meestal kwalitatief pinkenvoer. Jongveeopfok past daarom niet in ons systeem.”

Vanuit de samenleving ervaren we meer waardering.

Coöperatieve gedachte

AR kwam vijf jaar geleden in beeld. “Het liep indertijd niet zo lekker wat betreft voerkosten en we zochten een nieuwe voerleverancier”, legt Willem uit. “De coöperatieve gedachte spreekt ons aan. Het zaaizaad leverde AR al, dus er was al een lijntje. Gert Tempel werd onze contactpersoon en hij bevalt heel goed. Hij denkt echt met ons mee om zo goedkoop mogelijk te melken. Krachtvoer staat op de tweede plek.” In het bouwplan zit 20% mais, onder meer als stok achter de deur om grasland te blijven vernieuwen. Mais moet immers ieder jaar op andere grond staan.

Stijging melkproductie

Er wordt gemolken in een 16-stands visgraatcarrousel. Melkrobots staan nog op het wensenlijstje. Op dit moment is de productie 9.500 kg melk per koe per jaar met 4,45% vet en 3,55% eiwit. De afgelopen tijd zijn er veel kleine verbeteringen in het voermanagement doorgevoerd. Daardoor verwacht Willem

op jaarbasis 1.000 kg melk per koe extra te produceren. “Ik denk dat we al in oktober de 10.000 kg gaan aantikken.” De melk gaat naar Eko Holland Melk op Maat, een handelscoöperatie van biologische melkveehouders. Het vlees wordt verhandeld via Eko Holland Vee & Vlees.

Voermanagement

Van mei tot pakweg oktober worden de koeien geweid. Ze krijgen het hele jaar door ‘s nachts op stal TMR, bestaande uit mais, gras, luzerne, aangevuld met een eiwitmengsel en een energiemengsel. Het bedrijf voert geen brokken. Alles gaat in losse componenten in de mengwagen. Via de mengwagen wordt vanaf april tot zolang het kan ook vers gras bijgemengd. Willem vertelt dat Gert het rantsoen samenstelt: “Gert kijkt altijd naar het totaalplaatje van ons bedrijf, niet alleen naar het krachtvoergedeelte. Hij overziet alles, ook waar in het ruwvoerwinningsproces winst te behalen valt. Zoals het maaimoment of de bemesting.”

Tevreden met biologisch

Biologisch boeren bevalt goed. De afgelopen tien jaar hebben ze geen moment overwogen om terug te gaan. Ook financieel pakte het al die jaren goed uit. “We zijn tevreden dat we biologisch zijn geworden. We kunnen goed leven met de regels en vanuit de samenleving ervaren we meer waardering. Je ziet ook dat de natuur erbij gebaat is. We zien nu patrijzen, de weidevogels doen het goed, de hazenstand is toegenomen en er zijn meer insecten omdat er meer kruiden staan.”

Tekst: Joliete van Eijden

Vof Peters-Fontaine

Wie: Willem en Willy Peters en Helma Fontaine

Veestapel: 160 melkkoeien

Waar: Angerlo

Grond: 110 hectare (deels eigendom, deels pacht)

In gesprek met econoom Kasper Bekker

Veel varkenshouders gaan ervan uit dat als de groei omhooggaat, je automatisch meer gaat verdienen. Kasper Bekker van Saldo Advies Varkenshouderij vertelt dat je hier niet zomaar vanuit kunt gaan. Onze verkoopleider varkens, Carel van de Laar gaat hierover met Kasper in gesprek.

Kasper vertelt: “Er wordt al jaren gestuurd op hogere groei, zowel via de genetica als via het voer. Op papier klinkt dit logisch: als de varkens sneller groeien, kun je sneller en dus vaker afleveren. Maar nu er op dit moment in de reguliere varkenshouderij vaak niets verdiend wordt, heeft het weinig zin om vaker af te leveren. Dan ga je nog vaker niks verdienen.”

Kun je dit wat verder toelichten?

Kasper laat een overzicht van AgroVision zien met cijfers van de afgelopen tien jaar. “Wat je ziet is dat de groei flink is gestegen, van gemiddeld circa 800 gram per dag naar ruim 900 gram per dag. De voederconversie is in die jaren nagenoeg gelijk gebleven, maar de voeropname (+11 kg per gemiddeld aanwezig vleesvarken) en de voerkosten (+44% per gemiddeld aanwezig vleesvarken) zijn wel fors gestegen. Vergelijk het met autorijden. De groei is de snelheid en het voer is het brandstofverbruik. Harder rijden brengt je sneller op je bestemming, maar maakt een auto meestal niet zuiniger. Integendeel: het brandstofverbruik neemt juist toe. Zo vraagt ook extra groei om extra voer en ontstaat er meer mest. De sleutel voor succes verschuift daardoor van groei naar efficiëntie.”

Carel, hoe kijk jij naar deze cijfers?

“De AgroVision-cijfers laten het gemiddelde van de sector zien. Bij de varkenshouders die met onze voerstrategieën werken, zien we juist dat de voederconversie de afgelopen jaren duidelijk is verbeterd. Dat laat zien dat gerichte voerstrategieën daadwerkelijk leiden tot een betere voederconversie.”

Wat betekent dit voor varkenshouders?

Kasper: “Het is belangrijk dat ze de focus verleggen. Niet nog harder willen groeien, maar kritisch kijken naar de voederconversie. Efficiënter voeren, daar is de winst te maken. Als je nu kunt bezuinigen heeft dat veel meer effect dan tien jaar geleden. Minder voeren levert altijd wat op, mits je het juiste voer kiest. Bij kwalitatief minder goed voer heb je meer voer nodig, krijg je meer mest en stijgen de mestafzetkosten.”

Hoe kun je dit in beeld brengen?

Carel: “Als AR gebruiken we hiervoor het AR Voerkompas. Hiermee kun je verschillende voerstrategieën naast elkaar leggen. Hierin nemen we de mestafzetkosten nadrukkelijk mee. In de praktijk wordt voerwinst vaak exclusief mestafzetkosten berekend. Historisch gezien logisch, als je grond hebt, kun je zelf de mest afzetten, maar tegenwoordig is dat vaak anders

en is mestafzet een substantiële kostenpost. Mestafzetkosten buiten beschouwing laten geeft dus een onvolledig beeld. Als je de mestafzetkosten wél meeneemt, zie je dat de winst bij het goedkoopste voerpakket bij 2.000 varkensplaatsen bijna 11.000 euro minder is, doordat het varken minder efficiënt omgaat met het voer en er dus meer mest moet worden afgezet. We zien dat veel varkenshouders vanwege de prijs huiverig zijn voor een luxer pakket, maar uiteindelijk levert het meer op.

Efficiënter voeren zorgt voor minder mest en dat is waar je nu de winst maakt.

Een betere voederconversie zorgt direct voor minder mest en lagere kosten.” Kasper beaamt dit: “Wat veel mensen vergeten is dat minder mest echt een heel groot voordeel is. Die winst zie je later pas. Daarom heb ik een uitgebreid rekenprogramma ontwikkeld waarmee je direct kunt laten zien wat - onder de streep - de gevolgen zijn van een voerkeuze.”

Heb je tot slot nog een advies voor de varkenshouders?

“Zorg dat je alles goed doorrekent. De tools zijn er. Veel varkenshouders laten geld liggen zonder dat ze het doorhebben en dat is natuurlijk zonde.”

Even voorstellen: Kasper Bekker

Kasper Bekker uit Collendoorn is gespecialiseerd in het doorrekenen van de impact van aanpassingen op met name vleesvarkensbedrijven. In zijn loopbaan heeft hij bij verschillende werkgevers gewerkt, maar altijd in de varkenshouderij. Inmiddels werkt hij alweer een aantal jaar als zelfstandige waarbij hij met name varkenshouders en voorlichters adviseert over het verdienmodel in de varkenshouderij.

Carel van de Laar
verkoopleider varkens
06-55805697
c.vandelaar@argroep.nl

Vergelijking voerwinst inclusief mestafzetkosten bij goedkoper en luxer voer.

	Goedkoper voer	Luxer/duurder voer	Vershil
Uitgangspunten			
Aantal vleesvarkens	2.000	2.000	
Opleggewicht	25 kg	25 kg	
Aflevergewicht	100 kg	100 kg	
Groei	960 gram/dag	1000 gram/dag	40
Voederconversie	2,45	2,3	-0,15
Kosten afvoer mest	€ 35	€ 35	
Voerwinst			
Biggenprijs	€ 42,50	€ 42,50	
Voerkosten per kg groei	€ 0,72	€ 0,72	
Pakketprijs voer	€ 29,50	€ 31,50	€ 2,00
Voerkosten per afgeleverd vleesvarken	€ 73,00	€ 73,17	€ 0,17
Opbrengst per vleesvarken	€ 135,00	€ 135,00	
Voerwinst per afgeleverd vleesvarken	€ 19,50	€ 19,33	€ -0,17
Aantal rondes per jaar	3,23	3,36	0,13
Voerwinst varkens	€ 125.846,28	€ 129.901,80	€ 4.055,52
Mestafzetkosten			
Kosten afvoer mest/m ³	35	35	
M ³ mest geproduceerd	2.090	1.892	198
Mestafzetkosten	€ 73.144,39	€ 66.212,24	€ -6.932,15
Resultaat voerwinst inclusief mestafzetkosten			€ 10987,67

Het biggenterras: sturen op comfort, gedrag en resultaat

Bron: WUR.

Na het spenen hebben biggen behoefte aan warmte, beschutting en rust. Tegelijkertijd wil je als varkenshouder voldoende ventileren en de temperatuur in de stal beheersbaar houden. Het biggenterras brengt die twee samen.

Door een afgeschermd, warme ligplek te creëren ontstaat een microklimaat waar biggen graag liggen. In deze onderkruip krijgen ze warmte, beschutting en rust, terwijl ze eten, drinken en mesten in het koelere deel van het hok. Dit sluit aan bij hun natuurlijke gedrag. Het resultaat is meer rust in het hok, schonere afdelingen en minder gezondheidsdruk. Het biggenterras is bedoeld voor de eerste twee à drie weken na het spenen.

Logische stap na de kraamstal

Het principe is niet nieuw. In de kraamstal wordt al gewerkt met onderkruipen of verwarmde biggen-nesten. Daardoor kan de staltemperatuur omlaag, terwijl de biggen toch warm liggen. Dat heeft ook voordelen voor de zeug: zij blijft beter vreten, houdt haar conditie beter vast en de melkproductie blijft beter op peil. Het biggenterras past hetzelfde principe toe in de periode ná het spenen. Ook dan hebben biggen behoefte aan een warme ligplaats, terwijl

een lagere omgevingstemperatuur juist gunstig is voor het stalklimaat.

Minder stress, meer rust

Een big moet warmte kunnen opzoeken, maar ook warmte kwijt kunnen. Als dat niet lukt, ontstaat stress. Dat zie je terug in het gedrag van de dieren. Met een goed microklimaat kunnen biggen zelf hun thermische comfort regelen. Ze liggen rustiger, verspreiden zich beter over het hok en vertonen minder agressief gedrag. Ook problemen als oor- en staartbijten hangen vaak samen met stress, kou of tocht. Zeker met het oog op lange staarten, is een comfortabele ligplek geen overbodige luxe. Met het biggenterras ben je goed voorbereid op de toekomst.

Voordelen op een rij

Het biggenterras biedt meerdere voordelen:

- Betere prestaties: energie gaat naar groei in plaats van warm blijven.

- Meer welzijn en rust in het koppel, wat gunstig is voor de algehele gezondheid.
- Schonere hokken door scheiding van gedrag.
- Betere luchtkwaliteit omdat er meer geventileerd kan worden, zonder dat de biggen het koud krijgen.
- Lagere energiekosten doordat je gericht verwarmt.

Nieuwe kijk op het stalklimaat

Uiteindelijk draait het om een andere manier van kijken naar het stalklimaat. Van één staltemperatuur naar gericht sturen op het natuurlijke gedrag van het dier. Dat zorgt voor meer comfort, meer rust en een goede basis voor gezonde, vitaal opgroeiende biggen.

Eelco van de Hoef

product- en innovatiemanager varkens
06-50235373
e.vandehoef@argroep.nl

Nieuwe genetica, zo haal je eruit wat erin zit

De varkenshouderij is continu in beweging. Door de genetische vooruitgang krijgen zeugen meer biggen, daalt de uitval en groeien vleesvarkens efficiënter dan ooit. Dat biedt kansen voor een beter rendement, maar het vraagt ook om een andere kijk op voeding en management.

Topigs Norsvin zet met haar fokkerijprogramma vol in op productievere zeugen en biggen met een enorme groeipotentie. Maar hoe benut je deze potentie ten volle? Hiervoor is een vernieuwde aanpak nodig. De Biggenmanual helpt je hierbij. Goed om te weten: ook van de andere fokkerijen volgen wij de manuals en adviezen.

Praktische Biggenmanual

De nieuwe Biggenmanual van Topigs Norsvin vertaalt de genetische ontwikkelingen naar praktische management- en voerrichtlijnen. In de manual zijn de nieuwste inzichten verwerkt:

- **Moderne genetica vraagt meer:** de zeug werpt grotere tomen en de biggen groeien harder, wat hogere eisen stelt aan voeding en management.
- **Handvatten voor veranderde behoeftes:** van biestvoorziening (doel: 250 cc per big) tot opfok en van inseminatiegewichten (170-190 kg) en levensgroei (>650 g/dag) tot gewichtstoename in de dracht (>70 kg).
- **Verfijnde voerstrategie:** de manual adviseert een snelle opbouw naar een maximale voergift in de kraamstal (binnen 10-12 dagen) en het voorkomen van een 'dip' in voedingsstoffen bij voerovergangen.

Voeren naar behoefte

Bij AR volgen we de ontwikkelingen op de voet. Ons uitgangspunt blijft daarbij: voeren naar behoefte voor optimaal rendement. Samen met de varkenshouder beoordelen we onder andere conditie, voeropname, worpgrootte, groei en slachtesresultaten. Op basis daarvan stellen we een voerstrategie samen die aansluit bij het type zeug, de genetica op het bedrijf en de bedrijfsdoelstellingen. De genetische mogelijkheden worden steeds groter. Het is de uitdaging om die potentie ook daadwerkelijk om te zetten in gezonde dieren, meer kilo's en een beter saldo.

Welke voerstrategie werkt het best?

Wanneer je de nieuwe genetica combineert met een uitgekende voerstrategie kun je je varkens optimaal laten presteren. Onze specialisten gaan graag met je om tafel om je voerstrategie te analyseren en te optimaliseren. Zo benut je het potentieel van jouw varkens.

Eelco van de Hoef

product- en innovatiemanager varkens
06-50235373
e.vandehoef@argroep.nl

De fokkerij van Topigs Norsvin richt zich steeds meer op robuustheid en efficiëntie:

- **Meer en zwaardere biggen:** de komende vijf jaar wordt gemikt op +0,5 levend geboren biggen per worp en +1,5% overleving tot spenen, met hogere geboortegewichten en minder variatie binnen de toom.
- **Focus op gewicht en robuustheid:** het gewicht van de zeug blijkt een sterkere voorspeller voor succesvolle reproductie dan enkel de spekdikte. De moderne TN70-zeug is zwaarder, langer en functioneler gebouwd en heeft zowel spier als spek nodig. Om dit vol te houden moet de voeding hierop aansluiten.
- **Efficiëntie bij vleesvarkens:** er is een sterke selectie op dagelijkse groei en voederconversie. Moderne genetica laten een hogere voeropname en efficiëntie zien. Om meer kilo's groei te realiseren uit dezelfde hoeveelheid voer, moeten de dieren op het juiste moment de juiste voedingsstoffen krijgen.
- **Maatwerk per eindbeer:** er is een duidelijke focus op de specifieke kenmerken van elke eindbeerlijn (TN Tempo, TN Select, TN Duroc en TN Rex).

Nieuwe oogst-granen vragen om aandacht

De overgang naar de nieuwe oogst-granen is ieder jaar een kritisch moment binnen de varkenshouderij. Vooral bij de inzet van nieuwe tarwe en gerst is extra aandacht nodig om de voeropname, darmgezondheid en technische resultaten stabiel te houden.

Verse granen gedragen zich anders dan granen die langer opgeslagen zijn. Na de oogst zijn tarwe en gerst nog niet volledig stabiel: het vochtgehalte stabiliseert zich, enzymen blijven actief en ook de structuur van zetmeel en eiwit verandert nog. Hierdoor verloopt de vertering in de eerste weken anders dan bij bestorven granen. Door granen voldoende tijd te geven, worden ze droger en stabiel. Daarnaast worden zetmeel en eiwit gelijkmatiger afbreekbaar, wat zorgt voor een rustigere vertering. Om die reden wordt het aandeel nieuw graan in voeders voor gevoelige diergroepen bewust geleidelijk opgebouwd.

Metten en tijdig bijsturen

Vooral in de stal zie je of de overgang naar de nieuwe granen goed verloopt. Let daarbij goed op:

- Het hectolitergewicht van het voer;
- De afstelling van de voerinstallatie;
- De voeropname;
- De mestkwaliteit;
- Het gedrag van de dieren in de afdeling.

Juist in deze periode kunnen kleine aanpassingen veel verschil maken. Door snel bij te sturen in bijvoorbeeld

het voerschema of de dosering blijven prestaties beter behouden en wordt onrust in de stal voorkomen.

Focus op darmgezondheid

Rondom kritische fases bij biggen en zeugen, zoals spenen en lactatie, zijn de darmgezondheid en een stabiele voeropname extra belangrijk. Een rustige overgang tussen grondstoffen helpt om de darmen stabiel te houden en groeidips te voorkomen. Meng je de granen zelf? Let hier dan op bij het introduceren van de nieuwe granen; zorg voor een geleidelijke opbouw en constante voederwaarden. Zo hou je rust in de stal.

Kwaliteitscontrole van nieuwe granen

Als AR zorgen we voor een nauwkeurige controle van de binnenkomende partijen tarwe en gerst. Nieuwe granen krijgen eerst de tijd om te besterven voordat ze verwerkt worden in voeders. Bij binnenkomst worden onder andere het drogestof-, zetmeel- en eiwitgehalte bepaald. Vervolgens krijgt het graan gemiddeld ongeveer vier weken de tijd om verder te besterven. Daarna worden de waarden opnieuw geanalyseerd voordat het graan wordt verwerkt in de voeders. Bij het formuleren van de

voeders houden we rekening met de veranderende waardes tijdens de opslag. Op die manier blijft de voederwaarde constant en kunnen varkenshouders rekenen op een voorspelbaar resultaat in de stal.

Extra aandacht voor mycotoxines

Mycotoxines zijn schadelijke stoffen die onder andere kunnen leiden tot een verminderde voeropname, een lagere groei, gezondheidsproblemen en verminderde prestaties. Deze stoffen worden gevormd door schimmels, bijvoorbeeld bij natte groeiomstandigheden rond de oogst. Bij nieuwe granen is het dus extra oplettend. Door grondstoffen zorgvuldig te analyseren en partijen goed te beoordelen, kunnen risico's vroegtijdig worden beperkt.

Rust en constante resultaten

Nieuwe oogst hoort bij het seizoen, maar vraagt ook om vakmanschap. Door scherp te blijven op grondstoffen, dierreacties en voerkwaliteit blijft de stal stabiel, kunnen onnodige kosten worden voorkomen en blijven de prestaties op peil.

Lara Beckers
nutritionist varkens
l.beckers@argroep.nl

AR Coproducten voor al je droge en natte speciaalvoerders

V.l.n.r. Sander Hulshof, Connie te Braak, Teun van Haeren, Stef te Loo en Martin Lamers.

Zoek je naast mengvoer ook speciaalvoerders voor je bedrijf? Dan ben je bij AR Coproducten aan het juiste adres. Van natte en droge bijproducten tot eenvoudige grondstoffen, stro, hooi en speciaalvoerders: AR Coproducten levert een breed assortiment voor de rundvee- en varkenshouderij.

Met kennis van de markt, een sterk netwerk en praktisch advies helpen we je om de juiste producten op het juiste moment beschikbaar te hebben.

Producten met meerwaarde

Sander Hulshof, manager AR Coproducten: "We zijn voortdurend op zoek naar producten die een duidelijke meerwaarde hebben voor onze afnemers. Je kunt ook bij ons terecht voor advies over de opslag en de toepassing van de voeders. Om je ook te kunnen voorzien van bierbostel, stro en hooi tegen een goede prijs, werken we nauw samen met meerdere partners in de markt."

Voeders voor de varkenshouderij

Sander: "Je kunt bij ons bijvoorbeeld terecht voor TSM Kröner, Agrubrij en natuurlijk CCM. Allemaal producten die smakelijk zijn, de gezondheid ondersteunen en bijdragen aan een goede groei van de dieren. ProteinStarch en ProteinExtra zijn nieuwe toppers in ons assortiment. Deze mengsels combineren de voordelen van dierlijke eiwitten en vloeibaar tarwezetmeel in een hoogwaardige mix en zorgen zo voor een hogere groei en meer rust in de stal."

Voeders voor de rundveehouderij

In Doetinchem produceert AR Coproducten verschillende voeders voor de rundveehouderij, zoals Maxammon grain gerst, Kalver TMR-boxen en verschillende soorten ontsloten grondstoffen, Sodagrain (ontsloten tarwe), Koolzaad Power (ontsloten koolzaad) en Sodagrain Power (een mengsel van Sodagrain en Koolzaad Power). Dit zijn stuk voor stuk mooie producten die de gezondheid en de productie ondersteunen.

Ook bierbostel, luzerne, snijmais, stro en hooi zijn bij AR Coproducten te verkrijgen.

Enkelvoudige grondstoffen

Daarnaast levert AR Coproducten enkelvoudige grondstoffen voor zowel de varkenshouderij, de rundveehouderij als de pluimveehouderij. Denk dan aan granen, sojaschroot, raapschroot en CCM. Sander: "We hebben veel connecties in de markt waardoor we zowel onbewerkte als bewerkte enkelvoudige grondstoffen in volle vrachten kunnen aanbieden. Afhankelijk van het type enkelvoudige grondstof kan dit geblazen, gekiept of met walking floor worden geleverd."

Team AR Coproducten

Manager Sander Hulshof hoeft het niet alleen te doen. Samen met zijn team zorgt hij ervoor dat AR Coproducten op rolletjes loopt. Hierbij zijn Connie te Braak en Stef te Loo verantwoordelijk voor de dagelijkse planning en de administratieve verwerking van alle stromen van AR Coproducten. Met name TSM Kröner, Agrubrij, ProteinStarch en ProteinExtra worden wekelijks vooruitgepland. Vanuit Rijnzate wordt AR Coproducten ondersteund door Martin Lamers en Teun van Haeren. Zij zijn in Doetinchem verantwoordelijk voor de productie van Agrubrij, Maxammon grain gerst, Kalver TMR-boxen, Sodagrain, Koolzaad Power en Sodagrain Power.

Heb je vragen of wil je bestellen?

Neem dan contact op met het team van AR Coproducten via info@ar-coproducten.nl of 0316-293966.

Krachtpatser Sodagrain Power in de praktijk

Met Sodagrain Power geef je je koeien een echte energieboost. De unieke mix van ontsloten tarwe en ontsloten koolzaad zorgt voor een optimale benutting van zowel glucogene als lipogene nutriënten. Het effect zie je terug in extra liters melk en een hoger lactosegehalte. Twee melkveehouders vertellen over hun ervaringen met deze krachtpatser.

Ondernemer: Jarno Meulenbeek (Vof Klein Haneveld)

Woonplaats: Vierakker

Veestapel: 115 melkkoeien en 70 stuks jongvee

Grond: 50 ha gras, 12 ha mais en 2 ha consumptieaardappelen

Overig: twee melkrobots, voeren gebeurt met de voermengwagen, toepassing zomerstalvoeding en in 2023 een liboxenstal gebouwd (via Vamil-regeling).

Rollend jaargemiddelde: 11.882 kg melk per koe met 4,49% vet en 3,60% eiwit

Waarom heb je gekozen voor Sodagrain Power?

We gebruiken het als compacte energiebron en als buffer. Het levert energie, laag ureum, veel melk en veel gezondheid. We voeren het ook omdat we in de hoogste fosfaatstaffel zitten. Daarom proberen we met minder koeien dezelfde hoeveelheid melk te produceren. Zo hoeven we minder rechten aan te kopen en hebben we minder mestafvoerkosten.

Hoe pas je het toe?

Per levering slaan we het op in een halve slurf. We voeren het via de voermengwagen, een zelfladende Triomix, die we vullen met de minishovel. Sodagrain Power voeren we enkel aan de lacterende koeien (2 kg per koe per dag).

Hoe bevalt het?

Het bevalt goed. Het is prijzig spul, maar ook goed spul. Het is rendabel. En het is een kwalitatief goed product zonder broei.

Wat merk je aan de koeien?

De koeien zijn gezond. Vanaf de start, februari dit jaar, zijn de liters gestegen, bij gelijkblijvende gehalten. Het ureum is laag. Ook zien we dat de koeien beter opstarten. De klauwen zijn prima. De vruchtbaarheid is goed en de koeien glanzen.

Zijn er nog aandachtspunten?

Het is een investering als je eraan begint, maar het betaalt zichzelf terug.

Wat is Sodagrain Power?

Sodagrain Power is een mengsel van ontsloten tarwe en ontsloten koolzaad. Beide grondstoffen worden ontsloten met natronloog. Tijdens dat proces wordt de natronloog omgezet in natriumbicarbonaat. Dat zorgt voor een rustige fermentatie in de pens en heeft een bufferende werking. Door ook het koolzaad te ontsluiten, kan de koe de aanwezige vetten veel beter benutten dan uit onbewerkt koolzaad. De combinatie van ontsloten tarwe en ontsloten koolzaad levert zowel glucogene als lipogene energie. Bovendien is het product door de toevoeging van tarwe beter houdbaar dan los ontsloten koolzaad.

Ondernemer: Mts. Van der Knaap-Geijtenbeek

Woonplaats: Woudenberg

Veestapel: 85 melkkoeien, 40 stuks jongvee

Grond: 54 ha gras (waarvan 3 ha natuurgras) en 9 ha mais

Neventak: gesloten varkensbedrijf

Overig: twee melkrobots, voeren gebeurt met de voermengwagen.

Rollend jaargemiddelde: 12.165 kg melk per koe met 4,26% vet en 3,49% eiwit

Waarom heb je gekozen voor Sodagrain Power?

We hebben ervoor gekozen omdat het een compacte energiebron is met een goed bufferend vermogen. Daarnaast is het een mooie gespreide energiebron waardoor we minder bij hoeven te sturen met bijvoorbeeld pensbestendig vet.

Hoe pas je het toe?

We voeren het via de voermengwagen. We laten het een aantal uur inweken in de mengwagen voordat we de rest van het

rantsoen erbij doen. Sodagrain Power voeren we alleen aan de lacterende koeien. Ze krijgen 3,8 kg per koe per dag.

Hoe bevalt het?

Het bevalt goed. Ze vreten het goed en de mest is er beter van geworden. Ook is het product goed te bewaren. We hebben er nog geen broei in gehad.

Wat merk je aan de koeien?

We zien dat vertering verbeterd is en ze doen het gewoon goed. Ook zitten ze mooi in het haar. Wat betreft de productie is het lastig te zeggen waar het door komt. Wat we wel weten is dat we momenteel goed melken (laatste MPR 40,8 liter) en daar draagt het voeren van Sodagrain Power wel aan bij. Ten opzichte van de 'gewone' Sodagrain merken we dat de vertering beter is geworden. De energievoorziening van de koeien is beter en ook in de mestconsistentie zien we een duidelijke verbetering. Ook zien we dat de koeien beter opstarten. Eigenlijk is er geen ketose meer en de koeien lijken persistenter in de melkproductie. De vruchtbaarheid is goed.

Zijn er nog aandachtspunten?

Voor een goede vertering is het inweken een must. Als je het te kort laat inweken zie je het weer terug in de mest.

Jeroen van Veldhuizen

productmanager robotmelken en data

06-82684624

j.vanveldhuizen@argroep.nl

Mycotoxines: het verborgen risico in het voer

Er zijn veel factoren van invloed op de gezondheid van herkauwers. Toxines, waaronder endotoxines en mycotoxines zijn niet met het blote oog te zien, maar kunnen wel grote gevolgen hebben voor de gezondheid van de dieren.

Kuilen die veel schimmelgroei hebben, bevatten vaak veel mycotoxines. Maar ook in kuilen waarbij geen schimmel zichtbaar

is, kunnen mycotoxines aanwezig zijn die problemen veroorzaken. Er is een trend te zien van toenemende hoeveelheden mycotoxines in kuilen. Uit een groot-schalig onderzoek uit 2024 kwam naar voren dat de helft van de ingezonden kuilen in de risicocategorie medium tot hoog zat.

Wat zijn mycotoxines?

Mycotoxines zijn stofwisselingsproducten die door schimmels in granen op het veld

worden geproduceerd. Door teeltstress neemt het aandeel mycotoxines toe. Na de oogst worden ze meegenomen de kuil in. Daar kunnen de aanwezige mycotoxines zich vermenigvuldigen, met name onder vochtige en warme omstandigheden.

Mycotoxines treffen ook herkauwers

Lange tijd werd gedacht dat herkauwers bestand waren tegen mycotoxines. Recent onderzoek leert ons iets anders.

Lees verder ➔

De microflora in de pens kan inderdaad een kleine hoeveelheid mycotoxines afbreken. Echter, in het geval van disbalans van de pensflora of bij een snellere passagesnelheid kunnen de mycotoxines het maag-darmstelsel binnendringen en schadelijke effecten hebben.

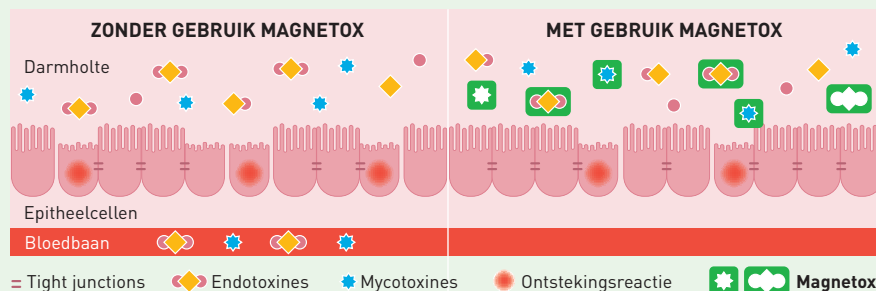
Problemen gerelateerd aan toxines

Mycotoxines zijn er in verschillende soorten, waarvan DON, ZEA, en AFLA veel voorkomen. Deze mycotoxines hebben ieder een ander effect in het lichaam. Sommige kunnen zelfs in de melk terecht komen, zoals AFLA. Daarnaast kunnen sommige mycotoxines elkaar, en daarmee de nadelige effecten, versterken. Veelvoorkomende problemen, gerelateerd aan toxines zijn een verminderde voeropname, een verstoorde immuunreactie, leverschade, meer ontstekingsreacties, fertiliteitsproblemen, een verminderde uiergezondheid, een verminderde melkproductie, melkziekte, een verstoorde pensfunctie en kreupelheid.

Voorkomen is beter dan genezen

In krachtvoer worden grondstoffen gebruikt waarvan het gehalte aan mycotoxines bekend is. Bij ruwvoer gebeurt zo'n analyse in de praktijk

Werking Magnetox.

veel minder vaak. Daardoor kunnen verhoogde gehalten mycotoxines ongemerkt in het rantsoen terechtkomen. Omdat mycotoxines bestand zijn tegen hitte en opslag, verdwijnen ze niet vanzelf. Het is daarom belangrijk om ze onschadelijk te maken. Magnetox ondersteunt daarbij door zowel mycotoxines als endotoxines in het verteringsstelsel te binden. Zo helpt Magnetox de negatieve effecten op voeropname, gezondheid en prestaties te beperken.

Lager celgetal

Zowel in een laboratoriumomgeving als op de dieren zelf (melkvee en geiten) is onderzocht wat het effect van Magnetox is op de productieprestaties (melkproductie en celgetal). Zelf hebben we de inzet van Magnetox gevolgd bij een aantal

melkveehouders. Onze bevindingen lieten hetzelfde zien als eerder onderzoek: gemiddeld genomen werd het celgetal verlaagd met 81.000 cellen per ml. Voor melkveehouders kan Magnetox een waardevolle stap zijn richting een gezondere veestapel en een lager celgetal.

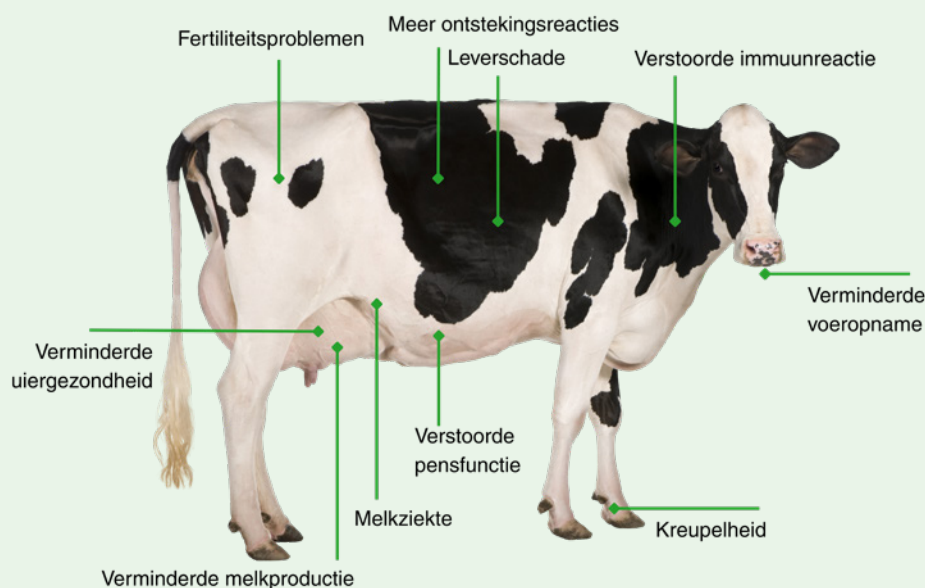
Inzet Magnetox

Het product kan als toevoeging op een samenstelling worden besteld of ingerekend worden in een eigen samenstelling. Het product is zowel regulier als biologisch in te zetten.

Daphne van Steen
nutritionist rundvee
d.vansteen@argroep.nl

Schadelijke gevolgen mycotoxines.

100.000 kg melk

- Gerda 361, Mts. Vollebregt, Achthuizen
- Oranjepolder Wilhelmina, J. Kodde, Arnhemuiden
- Corian 1662, Vof A.J.M. en B.E.J.M. Verhoeven-Franken, Azewijn
- Lena 5203, Hooijman CV, Azewijn
- Remie 70, Vof A.J.M. en B.E.J.M. Verhoeven-Franken, Azewijn
- De Vlottenburg Bernadet 349, Vof De Vlottenburg, Babberich
- Batouwe Goldapoll P Rc, Melkveebedrijf Mersbergen van 't Hoff, Babyloniënbroek
- VVH Bertha 403, Van Veelen Holsteins, Biddinghuizen
- 1° Grade Finesse, Melkveebedrijf Krol Vof, Boekel
- De Bont 129, Melkveehouderij Koen van Rijn, Cothen
- 101, Mts. Kaak, Delfstrahuizen
- Loesje 12, G.H.M. Bolder, Didam
- Oepi 54, M.E. en W.H. de Jong, Doetinchem
- Maartje 2, Melkveebedrijf M. Doornenbal, Doorn
- Farmers Hill Jeltje 66, Mts. G.P. en A.C. Schouten, Doorwerth
- Gre 88, Vof Van Schaijk, Dreumel
- Marga 134, Vof Litjens-Luijpen, Ewijk
- Dieuw 101, Melkveehouderij Groeneveld, Gerkesklooster
- Aagje 127, Melkveebedrijf Verdood, Giessenburg
- Horst Clara 155, Vof Melkveebedrijf Nillesen, Groesbeek
- Horst Shika, Vof Melkveebedrijf Nillesen, Groesbeek
- Nellie 53, Mts. S.T. en G. Solle-Kooistra, Grootegast
- Joke 152, Van Meer Dairy, Hapert
- Josina 95, Vof A. Zwijnenburg, Hei- en Boeicop
- Thea 91, Vof A. Zwijnenburg, Hei- en Boeicop
- Rosi 0870, Vliedorp B.V., Houwerzijl
- Smarit 1431, Vliedorp B.V., Houwerzijl
- Marijke 3500rf, A.J. en B.M. van Dee-Voorsluijs, IJzendoorn
- Van de Ambtse Mariska 74, Dick en Ellis van Zetten, Kesteren
- Werkel 47, Melkveebedrijf Sonneveld C.V., Kollumerpomp
- Willie 101, Mts. A. van Cooten Jr. en M.E. van Cooten Uiterwijk Winkel, Langbroek
- Sienie 982, Mts. A. van Cooten Jr. en M.E. van Cooten Uiterwijk Winkel, Langbroek
- H.H. Wietske 451, K. Lokhorst Agri, Langbroek
- Linette 28, De Grootte Riet, Leusden
- Ditta 9, De Koehoorn, Meliskerke
- PH Hannie 115, Park Hoeve, Nederasselt
- Magda 128, Mts. G.A. en C.N. Brouwer-den Hertog, Nieuwaal
- Willie 84, Mts. G.A. en C.N. Brouwer-den Hertog, Nieuwaal
- Arja 174, Mts. A.C. en J.M.A. Blok-Verbeek, Nieuwdorp

- Lilian 179, Mts. A.C. en J.M.A. Blok-Verbeek, Nieuwdorp
- Bonnie 37, Vof Van Mourik, Ophemert
- Thea 116, Vof Van Mourik, Ophemert
- Emma 205, Melkveehouderij W.B. van der Kolk, Oosterwolde
- Geesje 167, Melkveehouderij W.B. van der Kolk, Oosterwolde
- Jeltje 471, Mts. P.K. Hoogervorst en A. Roesink, Randwijk
- Cuperius 286, Mts. P.K. Hoogervorst en A. Roesink, Randwijk
- Louise 195, Vof Schimmel, Renswoude
- Annie 148, Melkveehouderij G.B. van Laar, Rhenen
- Stien 2989, Verstegen Vof, Rhenoy
- Tryntje 3151, Verstegen Vof, Rhenoy
- Delta Riva, A.J.E. Vernooij, Schalkwijk
- Jeans Maaike 500, Mts. J.G. en A.G. Sturkenboom, Schalkwijk
- Jeans Setske 259, Mts. J.G. en A.G. Sturkenboom, Schalkwijk
- Jeans Siem 335, Mts. J.G. en A.G. Sturkenboom, Schalkwijk
- Aatje 436, S.H.J.M. Bongers, Silvolde
- Cobra 206, B.J.M. Westerveld, Sinderen
- Lucie 80, De Grote Migchelt, Sinderen
- Margje 128, Mts. G.H., W. en H.A.H. Dijkman-te Beest, Sinderen
- Moortje 73, Vof de Breematen, Soest
- Nulder Dora 128, Vof De Bunt, Stroe
- Nellie 58, Vof Van Harten Stroe, Stroe
- Dora 384, Vof Ruitberg-Oolman, Terwolde
- Erika 115, H.H.B. Wiltink, Toldijk
- Diana 35, Melkveebedrijf Hakkert, Tricht
- Truus 87, Melkveebedrijf Hakkert, Tricht
- 1981, Mts. J.C.D. en C.A. Gideonse, Veere
- Jolien 63, Mts. Arends-Gaikhorst, Vierakker
- Nienke 7, M.C. de Kruijf en S. de Kruijf-Overvest, Wijk bij Duurstede
- Peelens-Hoeve Klaaske 329, Vof de Peelenshoeve, Woudenberg
- Dirkje 24, G.J. Donselaar, Woudenberg
- Marie 151, G.J. Donselaar, Woudenberg
- Mieke 155, Mts. Van Ginkel-Klein Sniddelaar, Woudenberg
- Slob Brooke, D. den Hartog, Zetten

10.000 kg vet en eiwit

- Kluk Kluk 56, M. en M.T. Adams-Boekhout, Barneveld
- 't Hattemermark Mina 430, B.J.M. Rondeel en H. Rondeel-Berendsen, Hengelo
- Bemma 864, Melkveebedrijf Bink B.V., Wieringerwerf

Column

Grip houden en vooruitkijken

In een dynamische markt is stilstaan geen optie. Marges staan sectorbreed onder druk, grondstofprijzen bewegen continu en uw verwachtingen als klant veranderen terecht.

Om ook in de toekomst uw betrouwbare partner te blijven, hebben wij als directie een duidelijke keuze gemaakt: we sturen scherper op onze kosten én we versnellen onze verduurzaming. Voor ons zijn dit geen losse doelen, maar juist twee kanten van dezelfde medaille. Door efficiënter te werken, verlagen we onze impact én creëren we ruimte om te blijven investeren in duurzame ontwikkelingen. Een gezonde bedrijfsvoering vormt immers het fundament onder elke duurzame innovatie. Alleen door vandaag scherp te blijven, kunnen we morgen samen met u blijven groeien en de veranderende markt de baas blijven.

Verduurzaming is allang geen vrijblijvende keuze meer.

Efficiëntie is hierbij het sleutelwoord. Door kritisch naar onze processen te kijken, slimmer te plannen en verspilling tegen te gaan, houden we onze bedrijfsvoering gezond. Die scherpste stelt ons in staat om schokken in de keten op te vangen en te blijven investeren in wat echt telt: kwaliteit, leverbetrouwbaarheid en een toekomstgerichte samenwerking met u.

Tegelijkertijd is verduurzaming allang geen vrijblijvende keuze meer. Het is simpelweg logisch. Minder energieverbruik betekent lagere operationele kosten én een kleinere impact op onze leefomgeving. Dit vraagt om gerichte keuzes in ons machinepark, de inzet van modern transport en slimmere logistieke stromen. Onze vertrouwde hands-on mentaliteit helpt ons hierbij; we geloven niet in dikke rapporten, maar in tastbare acties en concrete stappen die direct resultaat opleveren voor de hele keten.

Hoe we dit aanpakken, staat expliciet beschreven in ons onlangs gepubliceerde duurzaamheidsverslag. We focussen hierbij op het drastisch verlagen van onze CO₂-voetafdruk, het versterken van circulariteit en het investeren in de duurzame inzetbaarheid van onze mensen. Duurzaamheid is daarmee geen project voor erbij, maar een integraal onderdeel van onze algehele bedrijfsstrategie en onze dagelijkse keuzes.

Om nieuwe kansen te benutten kijken we overal in onze organisatie met een frisse blik naar ons werk. Door nú grip te houden op onze kosten en resoluut te kiezen voor energiebesparing, bouwen we aan een sterke, toekomstbestendige organisatie. Daar plukt u als klant uiteindelijk de vruchten van: een stabiele, innovatieve partner die klaar is voor de uitdagingen van morgen en waarmee u vol vertrouwen kunt blijven bouwen aan uw eigen ambities.

Dennis van Vilsteren

Operationeel directeur

Ambassadeur aan het woord: Robbin Kleermans

Hoe zorg je ervoor dat een paard er niet alleen goed uitziet, maar ook optimaal presteert? Volgens internationaal Grand Prix-amazone Robbin Kleermans ligt het antwoord voor een groot deel in de voerbak.

Met een stal vol jonge talenten, Grand Prix-paarden en dekhengsten weet Robbin als geen ander hoe groot de verschillen in voedingsbehoefte kunnen zijn. “Met verschillende voermerken moest ik steeds meer producten combineren om elk paard optimaal te ondersteunen. Dan wordt het lastig om overzicht te houden en gericht te bouwen aan massa, conditie en uitstraling.”

Van complex naar overzicht

De omslag kwam toen ze intensiever ging samenwerken met Voermeesters. “We zijn per paard gaan kijken: wat heeft dit dier nodig om in balans te blijven? Door die individuele benadering en de kwaliteit van het voer kreeg ik weer grip op het geheel. Voor mij is voeding onlosmakelijk verbonden met welzijn. Een paard dat krijgt wat het nodig heeft, voelt zich beter, blijft gezonder en laat dat ook zien in uitstraling en prestaties.”

Je ziet direct of een paard goed gevoerd is.

Kwaliteit boven kwantiteit

In haar dagelijkse voerbeleid kiest Robbin bewust voor eenvoud. De basis bestaat uit enkele vaste producten: een uitgebalanceerde sportbrok, een energierijke muesli en een luzernemix. “Ik geloof niet in heel veel verschillende producten tegelijk voeren. Ik heb liever een paar hoogwaardige voeders die precies aansluiten bij het ruwvoer en de belasting van het paard. We starten daarom met het ruwvoer en laten dit door Voermeesters analyseren. Aan de hand van deze analyse wordt de sportbrok samengesteld en het verdere rantsoen bepaald.”

Voeding als visitekaartje

Op een topsportstal is uitstraling niet alleen een kwestie van training, maar ook van management. “Paarden die er goed uitzien, zijn een visitekaartje. Voor eigenaren, voor klanten en voor de sport. Mensen zeggen vaak dat mijn paarden er altijd goed bij staan. Dat is natuurlijk een combinatie van training en begeleiding, maar voeding speelt daarin een enorme rol. Nieuwe paarden laten dat effect het duidelijkst zien. Binnen zes tot acht weken zie je al verandering. Meer bespiering, een betere vacht, meer energie. Het is super om in een relatief kort tijdsbestek te zien hoeveel goed voer kan doen.”

De belangrijkste les

Voor andere ruiters en ondernemers heeft ze een duidelijke boodschap. “Verdiep je in wat je voert. Goed ruwvoer en een uitgebalanceerd rantsoen vormen de basis van alles wat je met je paard wilt bereiken.” Wat Robbin waardeert in de samenwerking met Voermeesters is de kennis en betrokkenheid. “We sparren regelmatig over rantsoenen en aanpassingen. Die korte lijnen en expertise maken het verschil. Uiteindelijk werk je samen aan hetzelfde doel: paarden die optimaal kunnen presteren en zich goed voelen.”

In deze video vertelt Robbin hoe Voermeesters haar paarden ondersteunt.

Welkoop Putten is de grootste winkel van de AR-winkels. Jorrit vertelt dat het een ondernemende winkel is: “We zoeken altijd naar nieuwe kansen en dat zie je in ons assortiment. De collega’s bij de afdelingen hebben de ruimte om zelf keuzes te maken in het assortiment. Je merkt dat de mensen hier trots zijn op hun winkel.”

Wist je dat...

Jorrit op tv te zien was bij het datingprogramma Lang Leve de Liefde? Hoewel hij het een leuke ervaring vond, is hij inmiddels gelukkig getrouwd met zijn dorpsgenote Naomi.

Bedrijfsleider Welkoop Putten Jorrit Kamphorst

Jorrit Kamphorst is 35 en woont met zijn vrouw Naomi in het Gelderse Scherpenzeel. Jorrit werkt al sinds 2006 bij Welkoop. Hij begon als vakantiekracht bij Welkoop Woudenberg en inmiddels is hij alweer 2,5 jaar bedrijfsleider bij Welkoop Putten.

Kun je iets vertellen over je loopbaan bij Welkoop?

“Na dat vakantiebaantje bij Welkoop Woudenberg ben ik in de weekenden blijven werken. Zo groeide ik van verkoper naar verkoper A tot assistent-bedrijfsleider. In 2020 ging ik naar Welkoop Wijk bij Duurstede, ook als assistent-bedrijfsleider. Daar heb ik officieel drie jaar gewerkt, maar ondertussen heb ik twee keer een half jaar ondersteund bij Welkoop Geldermalsen om de verhuizing te coördineren en om tijdelijk in te vallen voor de bedrijfsleider. Toen ze een bedrijfsleider zochten voor Welkoop Putten vond ik dat een mooie kans die ik met beide handen heb aangegrepen.”

Hoe begint een werkdag voor jou?

“Meestal begin ik rond 7.45 uur. Samen met assistent-bedrijfsleider Xander Kersten loop ik dan een rondje door de winkel. We controleren de kassa’s en maken een dagplanning. Soms zijn er veel leveringen binnengekomen die nog uitgepakt moeten worden, een andere keer is er een stagiair die begeleid moet worden of verwachten we drukte in het tuincentrum, dan zijn daar extra handjes nodig. Om 8.20 uur doen we de dagstart met het personeel: wat is de planning, wat zijn de focuspunten en wat kunnen we vandaag verwachten? Dan gaat iedereen naar zijn of haar afdeling en gaat de winkel open.”

Wat vind je belangrijk in het leidinggeven?

“Het belangrijkste vind ik dat mensen in hun kracht gezet worden en dat ze de ruimte krijgen om te ondernemen binnen hun afdeling. Dit werkt twee kanten uit: zij voelen de verantwoordelijkheid en de waardering, mij geeft het meer ruimte om de winkel verder in goede banen te leiden. De verkoopmedewerkers doen bijvoorbeeld zelf de bestellingen en ook wanneer iemand een goed idee heeft, dan is daar ruimte voor. We hebben nu bijvoorbeeld een koelkast met levende aaltjes als milieuvriendelijk alternatief voor insectenbestrijding. Zo zoeken we altijd naar nieuwe kansen. Wat ik verder belangrijk vind, zijn één-op-één momenten met iedere medewerker. Dat geeft een beter beeld. Ik vind het belangrijk dat ze merken dat ik tijd voor ze maak en probeer mee te denken.”

Wat vind je het leukste aan het werk?

“Het totaalplaatje. Het werk is afwisselend, geen dag is hetzelfde. Ook het met klanten bezig zijn vind ik erg leuk. Verder heb je altijd een gezellig team om je heen. Alle teams waarin ik gewerkt heb waren een warm bad. De Welkoop-winkels hebben voor mij persoonlijk wat nostalgisch omdat ik op een boerderij ben opgegroeid. Alles bij elkaar maakt het gewoon een mooie plek om te werken.”

Wanneer is voor jou een werkdag geslaagd?

“Als we allemaal lekker gewerkt hebben, het gezellig was en de klanten tevreden waren. We zijn pas tevreden als een klant tevreden weggaat en daar werken we met z’n allen hard voor!”

Nieuwe locatie graaninname: Lith

Ook dit jaar neemt AR weer regionaal geteelde granen in. Deze granen worden verwerkt in ons voer. Nieuw dit jaar is de innamelocatie bij loonbedrijf Van Amstel in Lith (Noord-Brabant).

Loonbedrijf Van Amstel, gevestigd aan de Hertog Janstraat 53 in Lith, zal dit seizoen voor de eerste keer granen innemen voor AR. Hier kun je terecht voor de aanlevering van gangbare tarwe en gerst. Uiteraard kun je ook terecht bij onze locaties in Wageningen, Doetinchem en Neerijnen.

Granen aanleveren?

Zorg ervoor dat je de granen van tevoren aanmeldt en de juiste formulieren invult. Scan de QR-code voor meer informatie.

Terugblik akkerbouwdemo 2026

Op 16 juni vond onze jaarlijkse akkerbouwdemo plaats in Neerijnen. Het was een mooie dag waarop we veel bezoekers mochten ontvangen. De bijeenkomst telde mee voor de spuitlicentieverlenging en bestond uit een middag- en avondprogramma.

Het graandemoveld met verschillende tarwe- en gerstrassen lag dit jaar bij familie Den Boesterd. Tijdens de demo zijn de bezoekers meegenomen langs deze rassen. Ook werden zij bijgepraat over de nieuwste ontwikkelingen en kregen zij handvatten om het juiste ras te kiezen dat past bij hun bedrijf en teeltomstandigheden.

Groenbemesters

Ook was er een demoveld groenbemesters aangelegd, waarin verschillende enkel- en meervoudige groenbemesters naast elkaar gezaaid zijn. Bij dit veld hoorden de deelnemers meer over het belang en de functie van verschillende groenbemesters om zo de juiste keuze te maken voor de zaai van groenbemesters later dit jaar.

Bieten

Daarnaast was er een bietendemoveld aanwezig, waarin Lisette Staal van KWS en Wilco van Cooten van BTS de

bezoekers meenamen langs verschillende suikerbietenrassen. Raseigenschappen, resistenties tegen verschillende plagen en het Conviso Smart-systeem stonden hierbij centraal.

Uien

In het uienperceel had Marijn van den Akker van Homburg Holland zijn schoffelrobot opgesteld. Marijn demonstreerde hoe de robot zelfstandig tussen de uienrijen doorreed, om plaats specifiek de onkruiden weg te schoffelen.

Nieuwe chemie

Ten slotte werden de actuele zaken rondom chemie gedeeld. Hanko Blok van Adama en specialisten van AR Plant namen de belangstellenden mee in de ontwikkelingen van biostimulanten, groene gewasbescherming en het gesloten vulsysteem.

Bijpraten

Bij zowel het middag- als het avondprogramma was een frietkar aanwezig waardoor de bezoekers ook de tijd hadden om met elkaar bij te praten onder het genot van een hapje en een drankje. Met een hoge opkomst, interessante sprekers en fantastische weersomstandigheden blikken we terug op een geslaagde demodag vol inspiratie, netwerken en gezelligheid!

Onderzoek vruchtrotbestrijding op peer

Een mooie oogst is één ding, maar de uitdaging begint pas echt in de bewaring. Vruchtrot kan in enkele maanden tijd een flinke hap uit het rendement nemen. Daarom onderzoekt CAF al sinds 2019 op Fruit Research Centre Randwijk hoe perentelers ook in de toekomst grip kunnen houden op vruchtrot, terwijl het beschikbare middelenpakket steeds verder verandert.

Tijdens de bewaring van peer kunnen verschillende schimmels de kop opsteken. Een van de belangrijkste veroorzakers is de *Cadophora malorum*, beter bekend als 'visogenrot'. Uitvalpercentages van tientallen procenten waren in het verleden geen uitzondering. Doordat de levenscyclus van deze schimmel niet geheel bekend is, blijft een gerichte aanpak lastig.

Effectief fungicideschema

Om het aanbod van peren voldoende te spreiden is het belangrijk dat de periode van afzet voldoende lang is. Het kunnen beschikken over een effectief middelenpakket maakt een belangrijk onderdeel uit van dit geheel. Dit pakket moet voldoen aan de eisen van de retail (maximaal aantal werkzame stoffen en de benutting van de Maximale Residu Limiet). Naast een goed fungicideschema zijn ook hygiënemaatregelen van groot belang. Schone voorraadbakken, zorgvuldig plukken en goed onderhouden koelcellen helpen om de kans op problemen tijdens de bewaring te verkleinen.

Onzekerheid beschikbare middelen

In de beginjaren van het onderzoek bleek de na-oogsttoepassing (dompelen) met Penbotec (actieve stof: pyrimethanil) zeer effectief te zijn. Op de tweede plaats qua effectiviteit staat het twee keer spuiten met Switch (actieve stoffen: cyprodinil + fludioxonil) of Pomax (actieve stoffen: pyrimethanil + fludioxonil). Het is echter onduidelijk hoe het middelenpakket er na 2027 uit gaat zien. De toelatingen voor Switch, Pomax en ook Geoxe zullen dan wellicht worden beëindigd. De herregistratie voor Penbotec is gaande, maar het is afwachten of dit gaat lukken.

Op zoek naar alternatieven

Juist omdat verschillende effectieve middelen de komende jaren verdwijnen, wordt de zoektocht naar alternatieven steeds belangrijker. Daarom is in de recente proeven gekeken naar nieuwe schema's, gebaseerd op meerjarige onderzoeksresultaten en praktijkervaringen. Switch, Pomax en Geoxe zijn daarbij niet meer meegenomen. Als basis van het schema is gekozen voor twee toepassingen van Bellis, zeven en vijf weken voor de oogst.

Uit eerdere proeven blijkt echter dat Bellis minder effectief is tegen visogen dan de huidige standaardmiddelen. Daarom wordt onderzocht of groene gewasbeschermingsmiddelen of pyrimethanil (o.a. Scala), als aanvulling op Bellis, een vergelijkbaar bestrijdingsniveau kunnen bieden.

Resultaten

De proef bevestigt dat vooral visogenrot (veroorzaakt door *Cadophora malorum*) de grootste uitdaging vormt tijdens de bewaring van Conference-peren. In de onbehandelde proef was ongeveer 40% van de vruchten aangetast. Een na-oogstbehandeling met Penbotec bleek het meest effectief en beperkte de aantasting tot gemiddeld 10%. Bellis alleen gaf duidelijk minder bescherming tegen visogenrot. Een combinatie van Bellis en Scala verbeterde het resultaat wel, maar vraagt in de praktijk om een zorgvuldige afweging vanwege het risico op resistentie bij herhaald gebruik van dezelfde werkzame stof, zeker later in het seizoen wanneer een actuele schurftaantasting wordt waargenomen. Ook zijn verschillende experimentele middelen getest. Twee daarvan lieten veelbelovende resultaten zien en zouden in de toekomst een alternatief kunnen worden voor telers zonder dompelinstallatie. Dat is belangrijk, omdat het beschikbare middelenpakket de komende jaren waarschijnlijk verder verandert. Daarom wordt het onderzoek voortgezet, zodat de resultaten over meerdere jaren kunnen worden bevestigd. Zo kunnen nieuwe mogelijkheden voor een effectieve vruchtrotbestrijding in beeld komen.

Ferdie Tolhoek

specialist gewasbescherming grootfruit
06-41618625
ftolhoek@caf.nl

Fysium, al tien jaar een topper

Inmiddels is Fysium alweer tien jaar beschikbaar voor de naoogstbehandeling van fruit in Nederland. In die tijd heeft Fysium zich bewezen; steeds meer fruittellers ervaren de voordelen en zien de bewaarbaarheid van het fruit sterk toenemen.

Belangrijk hierbij zijn de metingen die door CAF worden uitgevoerd. Op basis van deze metingen en de wensen van de teler wordt per cel een cartridge gevuld. Tijdens de toepassing wordt de meest zuivere vorm van de werkzame stof gevormd. Na afloop wordt de werking gecontroleerd. De vele metingen en ervaringen vormen een goede basis voor het nieuwe seizoen.

Alternatieven

Inmiddels komen er ook andere 1-MCP-formuleringen op de markt. In samenwerking met CAF en de partners van CropSolutions kijken we goed naar deze alternatieven. Het gaat met name om de prijs-prestatieverhouding van de actieve stof, maar ook om de wijze van toepassing (ruimte en/of in kleine eindverpakkingen). Diverse en brede toelatingen - naast appel en peer ook steen- en kleinfruit, bloembollen, boomkwekerijproducten en aardappelen - zijn ook een belangrijk argument. Fysium blijft vooralsnog de meest betrouwbare behandeling met de juiste toelating. Qua toekomstbestendigheid scoort Fysium goed, onder meer doordat de medewerker tijdens de toepassing buiten de koelcel blijft, wat de arbeidsveiligheid ten goede komt.

Bescherm je fruit-aanplant tegen hagel

Wil je jouw fruitaanplanten beschermen tegen de steeds extremere weersomstandigheden? Kijk dan eens naar onze hagelnetten.

In samenwerking met Hermens Fruit Systems is AR Plant dealer van de ondersteuningsmaterialen en hagelnetten van Valente. Valente is een toonaangevend bedrijf met ruim 50 jaar ervaring in de professionele fruitteelt en wijnbouw, onderzoeken en technologische innovaties.

Kwaliteitssysteem

AR Plant en Valente staan beide voor kwaliteit, duurzaamheid en betrouwbaarheid. De Valente-systemen kenmerken zich door:

- een ondersteunings-, hagelnet- of regenkapstelsysteem waarbij montagegemak vooropstaat;
- gedegen advies en begeleiding van tekening tot oplevering;

- een maatwerkoplossing geheel afgestemd op jouw wensen en behoeften;
- zekerheid, je weet precies waar je aan toe bent, zonder verrassingen achteraf.

Voor ieder bedrijf hebben we een passend systeem beschikbaar.

Scan de QR-code voor meer informatie over de diverse systemen.

Evert Wakker

voorlichter fruitteelt
06-82709314
e.wakker@argroep.nl

Reportage

Hagelnetten en Fysium ter bescherming van het fruit

In Herwijnen, in het westelijke puntje van de Betuwe, hebben de broers Richard en Arjan van Maaren een fruitteeltbedrijf met in totaal 20 hectare appels, peren en rode bessen. Met behulp van hagelnetten en een naooogstbehandeling met Fysium behouden ze de goede kwaliteit van het fruit

Begin jaren zestig begonnen hun ouders een fruitteeltbedrijf dat de broers hebben voortgezet. Samen hebben ze 1,5 ha rode bessen, 3 ha peren (Conference) en 15,5 ha appels: Jonagold (4 ha), Boskoop (1), Elstar (8)

en sinds twee jaar Bloss (2,5). Ze kozen voor Bloss omdat die een natuurlijke resistentie heeft tegen schurft en meeldauw. Richard doet vooral de koeling en de bessen, Arjan richt zich voornamelijk op teeltzaken zoals de snoei.

Techniek die rendeert

Sinds twee jaar werken ze met BBLeap (precisiespuiten) en sinds een jaar met realtime camera's erbij. Hiermee bereikten ze vorig jaar een besparing in middelen van 15 tot 20%. De koeling doen ze deels zelf met ULO-koelcellen en deels via Fruitmasters. Ook de afzet van het fruit verloopt via Fruitmasters. Het bedrijf is voorzien van zonnepanelen en een batterijsysteem waarmee ze van april tot oktober zelfvoorzienend zijn. Onder de naam De VitamineMuur verkopen ze fruit via de fruitautomaat aan de weg. Dat vormt een mooie neventak.

Fysium zou ik zeker aanraden, vooral bij Elstar. Die anderhalve cent kostprijs is al snel terugverdiend.

Komende oogst

Het gewas staat er mooi bij en Richard verwacht een redelijke oogst. * "Niet zo veel als vorig jaar, maar wel genoeg kilo's. Ook de rode bessen zien er goed uit." Hoewel de extreme warmte de nodige spanning oplevert, hopen ze met maximale inzet het gewas te kunnen beschermen. Goed advies van deskundigen helpt hierbij, geeft Richard aan. "Hun kennis en bereikbaarheid zijn essentieel. Sinds twee jaar begeleidt AR-voorlichter Evert Wakker ons bij het fruit en dat bevalt goed." AR Plant levert vrijwel alles wat een fruitbedrijf nodig heeft: van meststoffen en gewasbeschermingsmiddelen tot ondersteuningsmaterialen en gereedschappen als snoeischaars en plukkers. Richard: "Evert is altijd bereikbaar voor advies. Bijvoorbeeld nu Movento is weggefallen, is het fijn dat Evert meedenkt over alternatieven voor de luizenbestrijding. We moeten helemaal opnieuw gaan bekijken: wat is het beste, wat mag er, wat kan er..."

Betere bewaarbaarheid

Sinds AR Plant Fysium ging toepassen, inmiddels tien jaar geleden, gebruikt Richard het middel als naogstbehandeling, om de houdbaarheid te verbeteren. Ze passen het toe bij alle appels, behalve bij Boskoop. "Het grootste voordeel van Fysium is dat als de cel op regime staat en de Elstar behandeld moet worden, de cel niet open hoeft", vindt Richard. Ook qua arbeidsveiligheid is het een groot voordeel dat de cel niet open hoeft. Jonagold en de laatste pluk Elstar behandelen ze direct na de oogst, de hoofdpluk van Elstar na 2 à 3 maanden bewaring. "Dan laten we eerst het zuurstofgehalte zakken zodat de appel in rust is. Pas dan passen we het toe. Dat werkt bij Elstar heel goed." Evert Wakker past het middel toe, waarbij het via een kraantje in de cel wordt gebracht. De behandeling met Fysium bevalt Richard uitstekend. "Het fruit blijft duidelijk harder en Jonagold wordt minder vet. Ook is er in de bewaring minder uitval. De kosten van de toepassing verdienen je in principe wel terug."

Hagelnetten

Na twee verharde jaren, ruim tien jaar geleden, wilde Richard de zekerheid houden van een oogst met onbeschadigd fruit. "Daarom hebben we geïnvesteerd in hagelnetten. Die beschermen niet alleen de oogst maar ook de boom. We kozen voor het Whailex-systeem. De netten hang je per rij over de bomen heen, zonder constructie. Ook over de 2-jarige Bloss hangen nu dergelijke hagelnetten." In 2019 kochten ze

het vlaknetsysteem van AR Plant voor boven de Elstar (4 ha). "Het vlaknet werkt prettiger. Je bent wel iets licht kwijt, maar je kunt er gewoon onder werken en je hebt minder wind. Het is geschikt voor de drierijensput." Een bijkomend voordeel van hagelnetten is dat ze fiscaal interessanter zijn: een verzekering valt onder kosten en hagelnetten vallen onder investeringen.

Districtsraad

In 2024 is Richard gevraagd om plaats te nemen in de districtsraad. "In de districtsraad zie je veel cijfers en kwartaalomzetten. Je zit dicht bij het vuur, je wordt er wijzer van, kan je mening uiten en doet veel contacten op. Ook in de andere sectoren. Je bent in de praktijk de ogen en oren van bestuur en directie en speelt signalen en ideeën uit de sector door. Dat is heel boeiend."

Toekomstplannen

Aan investeringen verwachten ze op termijn hagelnetten boven de Boskoop en de rest van de Elstar te plaatsen, totaal 5 hectare. En ook willen ze graag toewerken naar het integreren van gps in hun camerasysteem voor plaatsspecifiek taakkaartsputten. Twee van de vier zoons van Richard denken erover om in het bedrijf te stappen.

Tekst: Joliete van Eijden

Fruitteeltbedrijf Van Maaren

Wie: Richard en Arjan van Maaren

Wat: 1,5 ha rode bessen, 3 ha peren en 15,5 ha appels

Waar: Herwijnen

Neventak: De VitamineMuur

* Kort na het interview kreeg het bedrijf helaas te maken met hagel-schade op de percelen zonder hagelnetten. Daarmee werd opnieuw duidelijk hoe belangrijk een goede bescherming van het fruit is.

Hoe ligt jouw grasland erbij?

Door beperkte bemesting, extremere weersomstandigheden of onkruiden kunnen de grasmatten en de kwaliteit van het gras verslechteren. Ook de muizenschade van afgelopen voorjaar heeft er in bepaalde gebieden flink ingehakt.

Soms is het nodig om het grasland te vernieuwen of door te zaaien. Ook wet- en regelgeving kunnen bepaalde verplichtingen met zich meebrengen zoals wisselteelt of een rustgewas. Graslandvernieuwing is overigens een investering die zich altijd terugbetaalt.

Grasland beoordelen

Vanuit de trekker zien we best wel wat, maar vaak zijn we te druk met andere dingen waardoor we niet voldoende stil staan bij de kwaliteit van de grasmatten. Het is raadzaam om twee keer per jaar, in het voorjaar en rond eind juli, de tijd te nemen om de percelen door te lopen en te beoordelen. Dat klinkt als een hele klus, maar het kan veel opleveren. En voor een extra paar ogen lopen onze specialisten graag met je mee.

Vernieuwen rond augustus

Rond augustus is het vaak een mooie periode om grasland te vernieuwen, een onkruidbestrijding toe te passen of door te zaaien. In deze periode heb je een neerwaartse sapstroom waardoor een onkruidbestrijding vaak meer effect heeft. Ook zijn er over het algemeen voldoende zonlicht en vocht beschikbaar om een nieuwe grasmatten goed te laten slagen. Bovendien neemt de onkruiddruk af en heb je dus minder concurrentie.

Wanneer vernieuwen?

Is het aandeel kweekgras en onkruiden groter dan 25%, dan is het verstandig om de grasmatten dood te spuiten en te vernieuwen. Ga je vernieuwen, grijp dan meteen je kans om eventuele storende lagen te verhelpen en de pH op orde te brengen door kalk te strooien. Het vernieuwen van matig grasland naar nieuw grasland kan veel opleveren. Voor 1 liter melk is er circa 450 VEM nodig. Het verschil tussen goed en matig grasland is 4,6 kVEM. Dit resulteert op jaarbasis in een verschil van 10.000 liter melk.

Wanneer doorzaaien?

Wanneer er in het perceel geen kweekgras aanwezig is, maar wel andere onkruiden zoals ridderzuring en paardenbloem, kan er gekozen worden voor een onkruidbespuiting en daarna doorzaaien. Met het nieuwe middel Proclova is dit nu ook mogelijk in grasklaver. Bij grasland met kruiden kan er gekozen worden voor een onkruidbespuiting met een spotsprayer. Een geslaagde onkruidbestrijding zorgt ervoor dat er - op de plekken waar het onkruid vertrekt - kale plekken in het weiland ontstaan. Het is verstandig om percelen met open plekken en een dunne grasmatten door te zaaien met een doorzaaimengsel. De beste periode hiervoor is het najaar. Ook de machinekeuze speelt een rol in het resultaat. Deze hangt af van de grondsoort en de weersomstandigheden.

Hoeveel graszaad heb je nodig?

- Bij >80% goede grassen kun je de kleine, open plekken bijzaaien met 15-20 kg/ha graszaad.
- Bij 60-80% goede grassen kun je het perceel doorzaaien met 25-30 kg/ha graszaad.
- Bij <60% goede grassen, meer dan 20% kweek of veel structuurschade door muizenvraat adviseren we om het perceel opnieuw in te zaaien of te rouleren met maisland.

Keuze grasmengsel

Wanneer je verzekerd wilt zijn van een optimaal resultaat met zowel opbrengst als kwaliteit hebben wij onze 'Extra grasmengsels' voor je klaarstaan. Ieder jaar worden deze weer gecontroleerd en waar nodig vernieuwd door onze specialisten. Zo behouden deze mengsels de beste rassen van de rassenlijst, blinken ze uit in kwaliteit en opbrengst en hebben ze minimaal een 8+ voor roest. Zeker door de lagere bemestingsnormen kan roest richting het najaar een grotere uitdaging worden.

Klaver- of kruidentoevoeging

Graslandvernieuwing kan een mooi moment zijn om een klaver- of kruidentoevoeging te overwegen. Zeker omdat de bemestingsnorm steeds krappere wordt, kunnen

vlinderbloemigen een aanvulling zijn voor stikstoflevering richting het gras. Door de diepe beworteling hebben ze ook een positief effect tijdens droogte.

Scherp in prijs, sterk in opbrengst en kwaliteit

Of je nu een mengsel zoekt om opnieuw in te zaaien of door te zaaien, lang- of kortjarig grasland wilt hebben: voor ieder gebruiksdoel hebben we een geschikt mengsel dat past bij jouw bedrijf. Bovendien profiteer je van een extra scherpe prijs op ons pakket Extra grasmengsels en de groenbemesters.

Willine van Deuveren-Brouwer
voorlichter akkerbouw/ruwvoerteelt
06-12222314
w.brouwer@argroep.nl

Een goede maisteelt verdient een goede conservering

Vanaf de start van ieder seizoen doen we ons uiterste best om de maximale opbrengst en optimale kwaliteit te kunnen oogsten. Met de juiste inkuilstrategie en een passend inkuilmiddel haal je ook na de oogst het maximale uit je maiskuil.

Het begint al bij het grondonderzoek, de rassenkeuze, het bemesten en eventueel bijbemesten, op tijd starten met een onkruidbespuiting en het toevoegen van AminoBoost om stress bij de mais te minimaliseren. En voor je het weet is het dan tijd voor de oogst, misschien al voor 1 september vanwege regelgeving of juist op het optimale oogstmoment. Ook bij mais geldt: je moet het in één keer goed doen, de volgende kans krijg je pas weer volgend jaar. En dus gaan we voor het beste resultaat zodat we kwalitatief, smakelijk ruwvoer aan onze dieren kunnen voeren.

Tips voor goed inkuilen

Juist omdat je er tijdens het groeiseizoen alles aan doet om een geslaagde maisteelt te realiseren, wil je ook dat er tijdens het inkuilen en conserveren zo min mogelijk verliezen optreden. De basis hiervoor is natuurlijk een gezonde teelt met zo min mogelijk schimmels. Ook het hakselen zelf heeft invloed op het eindresultaat. Denk aan het juiste oogstmoment en de juiste haksel- en stoppellengte. Vergeet daarnaast niet om de kuil goed aan te rijden. 'Gang is alles, remmen is angst' zeggen we weleens, maar bij het inkuilen is het juist verstandig om de aanvoer even af te remmen, zodat de kuil goed vast aangereden kan worden.

Een paar belangrijke aandachtspunten hierbij zijn:

- Het machinegewicht op de kuil is een kwart van de aanvoersnelheid.
- Houd een laagdikte aan van maximaal 15 tot 20 cm.
- Rijd langzaam op de kuil: 3 tot 4 km/uur met een bandendruk van 3 tot 4 bar.
- Start, als dat mogelijk is, met de percelen dicht bij huis en eindig met de percelen verder weg. Zo ontstaat er meer tijd om de kuil goed aan te rijden wanneer deze hoger wordt.
- De chauffeur op de kuil bepaalt de snelheid.

Dek de kuil tot slot goed af. Ook dat is een belangrijke stap om de kwaliteit van de mais te behouden.

Lees verder ➔

Houd de kuil fris en smakelijk

Broei in de maaskuil heeft een negatieve invloed op de smakelijkheid en kwaliteit en daarmee ook op de melkproductie. Om broei en schimmel te voorkomen of sterk te verminderen, kun je tijdens het hakselen gebruikmaken van een inkuilmiddel met een broeiremmende werking. Zo blijft de kuil fris en smakelijk en blijft het zetmeel maximaal behouden.

Bewezen effectief

Het gebruik van een inkuilmiddel doet meer dan alleen broei en schimmels voorkomen. Groeikracht, een adviesorganisatie voor ruwvoerteelt, publiceerde in 2020 een onafhankelijk onderzoek waarin verschillende inkuilmiddelen in maaskuilen werden getest. Daarbij werd de voederwaarde direct na de oogst en opnieuw na 300 dagen bepaald. Het resultaat was duidelijk: de onbehandelde balen bevatten na 300 dagen 9% minder zetmeel, terwijl de balen die waren behandeld met Pioneer

11A44 geen zetmeel hadden verloren. Mais die met 11A44 is ingekuild, behoudt het zetmeel dus ook tijdens de bewaring.

Sneller de nieuwe maaskuil openen

Om broei en schimmelvorming tegen te gaan en een stabiele kuil met voldoende rendement te krijgen, moet een maaskuil normaal gesproken minimaal zes weken gesloten blijven. Snel openen brengt extra risico op broei met zich mee. Pioneer 11C33 Rapid

React combineert conservering en broeiremming en helpt de kuil sneller stabiel te worden. Daardoor kan de nieuwe maaskuil al na één à twee weken worden geopend en gevoerd.

Willine van Deuveren-Brouwer

voorlichter akkerbouw/ruwvoerteelt
06-12222314
w.brouwer@argroep.nl

Actie inkuilmiddelen

Pioneer:

4 euro korting per flesje (11A44, 11CFT en 11C33RR) van 1-8 t/m 15-9.

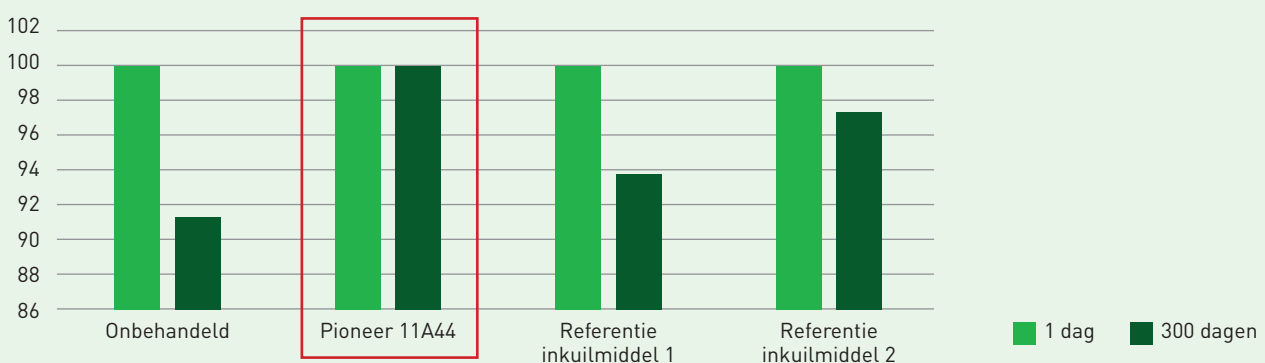
Ecosyl:

20% korting op alle producten van 10-8 t/m 1-10.

Assortiment inkuilmiddelen mais.

	Product	Dosering	Artikelnummer	Conservering	Broeiremming	Snelle opening kuil
Voorkomen van broei	11A44	Vloeibaar 2 liter/ton	80328		xxx	
	Ecocool	Vloeibaar 2 liter/ton	89328	xx	xx	
Snelle opening	11C33	Vloeibaar 2 liter/ton	83523	xx	xx	xxx

Kg zetmeel per baal ten opzichte van inkuilduur.

Haal meer uit je bodem met de juiste groenbemester

Een geslaagde groenbemester levert meer op dan alleen het voldoen aan de regels. De juiste soort kan bijdragen aan een betere bodemstructuur, meer bodemleven, minder aaltjes en een betere benutting van voedingsstoffen. Met de krappere mestnormen wordt dit steeds belangrijker. Daarom loont het om bewust te kiezen voor een groenbemester die past bij jouw bedrijf en perceel.

Zowel veehouders als akkerbouwers hebben te maken met de verplichte inzaai van een groenbemester of vanggewas. De regels zijn als volgt:

Algemeen:

- Als je na de graanteelt mest wilt uitrijden, dan geldt de verplichting tot het inzaaien van een vanggewas. Deze groenbemester moet uiterlijk 15 september gezaaid zijn, en moet minimaal 8 weken blijven staan. Met de zaai van koolzaad voldoe je ook aan deze regel, mits het koolzaad voor zaadwinning geteeld wordt.

Kleigrond:

- Op kleigrond geldt de verplichting dat minimaal 80% van het bouwland tussen 1 augustus en 30 november minimaal acht weken bedekt is. Gewassen, groenbemers en ook stoppels vallen onder deze bedekking. Oogst je een gewas vroeg, dan kan het nodig zijn om daarna een groenbemester in te zaaien om voldoende bodembedekking te realiseren.

Zand- en lössgronden:

- Op zand- en lössgrond is het verplicht om na de maisteelt een vanggewas te telen. Dit vanggewas moet in ieder geval tussen 1 oktober en 1 februari op het perceel staan. Op de site van RVO lees je welke gewassen officieel meetellen als vanggewas na mais. Dit zijn voornamelijk grassen, wintergranen en bladrammenas.
- Op zand- en lössgrond met andere akkerbouwgewassen dan mais moet ook op 1 oktober een vanggewas ingezaaid zijn, tenzij er een winterteelt staat. Als er op 1 oktober geen gewas is ingezaaid, geldt er een korting op de stikstofnorm in het volgende jaar.

Keuzeschema groenbemers.

Enkelvoudig: eenvoudig telen; goed resultaat			
Beworteling	Diepe wortel voor structuur	→	Bladrammenas
	Vorstgevoelig, voor eenvoudige vernietiging	→	Gele mosterd
	Maximale biomassa, klepelen voor vernietiging	→	Wintergranen
Voederwinning	Snede gras	→	Italiaans raaigras
	Snelle groei, veel organische stof	→	Japane haver
	Beste voederwaarde	→	Snelle Lente Rogge
Aaltjesbeheersing	Bestrijding wortellessieaaltje	→	Tagetes
Meervoudig: meer soorten; meer kracht			
Optimale biodiversiteit	Vorstgevoelig, NKG-geschikt en bloemrijk	→	NKG Najaar
	Organische stof, effect op bodemstructuur	→	N-Fixx 50
	Maximale organische stof en geschikt als vanggewas na mais	→	Humus N-Fix
Voederwinning	Snede gras-klover in 1 zak	→	Vanggras
	Optimale graskwaliteit	→	Powerhybride + inkarnaatklover
Aaltjesbeheersing	Bestrijding aaltjes voor zaai fijnzadige gewassen	→	BetaMaxx

Lees verder ➤

Heb je vragen over deze verplichtingen, dan staat AR Bedrijfsontwikkeling voor je klaar. Zij kijken met je mee voor een juiste invulling hiervan, gericht op jouw bedrijf en jouw wensen.

Welke groenbemester kies je?

Als je weet aan welke verplichtingen je moet voldoen, is het tijd om een groenbemester te kiezen. Kijk hierbij naar het effect dat de groenbemester heeft op de bodem en wat je doel is met de groenbemester.

- **Stikstof binden:** vlinderbloemigen zoals klavers en wicken binden stikstof uit de lucht.
- **Aaltjesreducerend:** tagetes, bladrammenas en gele mosterd hebben een aaltjesreducerende werking.
- **Verbetering bodemstructuur:** diepwortelende soorten zorgen voor een verbetering van de bodemstructuur, kunnen storende lagen doorboren en brengen lucht en vocht in de bodem. Ook wordt het bodemleven geactiveerd door de aanwezigheid van verschillende soorten planten.
- **Mooie bloemen:** soorten zoals gele mosterd, facelia en zonnebloemen leveren mooie bloemen op, wat goed is voor insecten en zorgt voor een mooi plaatje in het veld.

- **Bovengrondse organische stof:** grassen en granen zorgen juist weer voor veel bovengrondse organische stof en zijn geschikt om te vervoederen.

Meervoudig mengsel

Als je de kracht en mogelijkheden van een groenbemester optimaal wilt benutten, is een meervoudig mengsel een goede optie. Zo combineer je de sterke punten van de verschillende groenbemers en is het effect op de bodem optimaal.

Keuzeschema

Om de keuze voor de juiste groenbemester makkelijker te maken hebben we een keuzeschema gemaakt (zie pagina 43). Hierin zie je wat de effecten zijn van de verschillende groenbemers.

Edwin den Boesterd

productmanager ruwvoerteelt
06-13288584
e.denboesterd@argroep.nl

Geld verdienen met de KringloopWijzer

De KringloopWijzer biedt melkveehouders inzicht in de prestaties van hun bedrijf. Deze prestaties, ook wel KPI's (kritieke prestatie-indicatoren) genoemd, worden gewaardeerd door de melkverwerkers. In dit artikel kijken we, als voorbeeld, naar het kwaliteits- en duurzaamheidsprogramma 'Fokus planet' van FrieslandCampina.

Fokus planet geeft overzichtelijk weer met welke KPI's er geld te verdienen valt (zie afbeelding). Hierbij is vooral de KPI CO₂-uitstoot financieel interessant. Door gericht te sturen op deze KPI kunnen duurzaamheid en financieel rendement elkaar versterken.

Waar zit de grootste winst?

Voor een bedrijf met 1.000.000 kg melk kan de maximale CO₂-premie oplopen tot € 15.000. Met een verlaging van 100 kg CO₂-equivalent per 100 kg melk is al ongeveer € 5.000 extra premie te behalen. Verder weten we dat pensfermentatie en aanvoerbronnen samen het grootste deel van de CO₂-footprint

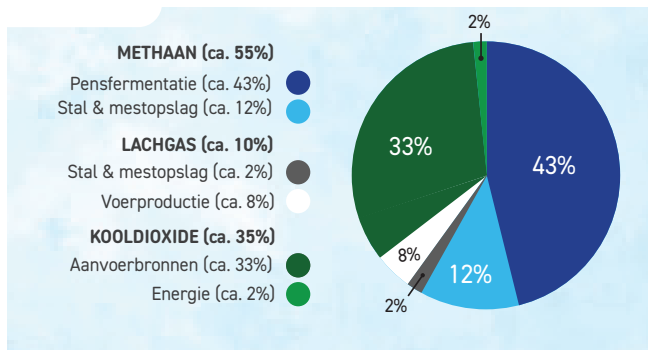
Duurzame ontwikkeling 2026 van Fokus planet.

Thema's	Indicatoren	Drempelwaarde (start toeslag)	Toeslagen				Topwaarde (maximale toeslag per 100 kg melk)
DIERGEZONDHEID EN -WELZIJN	Levensduur (jaren + maanden + dagen)	€0,00	5 jaar en 10 maanden				7 jaar en 10 maanden €0,10
	Kalveropfok (KalfOK)	€0,00	75 punten				95 punten €0,10
KLIMAAT	Broeikasgasuitstoot (gram CO ₂ -eq/kg meetmelk)	€0,00	925 g CO ₂ -eq				700 g CO ₂ -eq €1,50
BIODIVERSITEIT	Stikstofbedrijfsbalans (kg N/ha)	€0,00	225 kg N/ha				40 kg N/ha €0,30
	Eiwit van eigen land (% eiwit van eigen land in rantsoen)	€0,00	50%				80% €0,30
	Natuur & Landschap (% beheeropervlak)	€0,00	10%				50% €0,40
WEIDEGANG	Weidegang	€0,00	Deelweidegang €0,40		Volledige weidegang €1,30		

Bron: FrieslandCampina.

bepalen (zie cirkeldiagram). Hier liggen dan ook de grootste kansen om de uitstoot te verlagen.

Verdeling broeikasgasemissies per kg meetmelk.

Bron: KringloopWijzer.

Pensfermentatie: let op NDF

Methaan ontstaat tijdens de vertering in de pens. De hoeveelheid methaan hangt samen met de herkauwactiviteit, die sterk wordt beïnvloed door het NDF-gehalte (hoeveelheid structuur en vezels) van het rantsoen. Hoe meer NDF in het rantsoen, hoe hoger het CO₂-getal wordt. Een kritische blik op het rantsoen en een juiste balans tussen gras en mais kan zorgen voor een lager CO₂-getal.

Aanvoerbronnen: slim kiezen

Ook de keuze voor aangekochte voedermiddelen heeft invloed op de CO₂-score. Bijproducten zoals bierbostel en bietenperspulp hebben een relatief lage CO₂-footprint (zie afbeelding CO₂-footprint diverse rantsoencomponenten), omdat de uitstoot tijdens de productie grotendeels wordt toegerekend aan het hoofdproduct, in dit geval bier en suiker. Door waar mogelijk krachtvoer te vervangen door geschikte bijproducten kan de CO₂-uitstoot verder dalen.

Maatwerk

Het verlagen van de CO₂-uitstoot vraagt om maatwerk. Een voerspecialist of een adviseur bedrijfsontwikkeling kan helpen de mogelijkheden op het eigen bedrijf inzichtelijk te maken. Zo leidt een lagere CO₂-footprint niet alleen tot een duurzamer bedrijf, maar ook tot een hogere premie op het melkgeld.

Lars van Beek

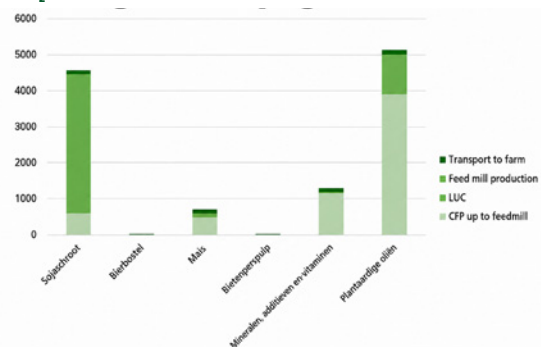
Lars van Beek heeft als afstudeerwerkstuk vanuit Aeres Hogeschool in Dronten een onderzoek gedaan naar de inzet van KringloopWijzer als managementtool en hulpmiddel bij advies. Naar aanleiding daarvan heeft Lars dit artikel geschreven. Na zijn afstuderen gaat Lars aan de slag als adviseur bij AR Bedrijfsontwikkeling. Daarnaast werkt hij op het ouderlijk melkveebedrijf, waardoor hij de praktische en theoretische kennis goed met elkaar kan verbinden.

Meer informatie

Wil je weten hoe jij slim gebruik kunt maken van de informatie uit de KringloopWijzer? Neem dan contact op met je voerspecialist of met de adviseurs van AR Bedrijfsontwikkeling via info@ar-bedrijfsontwikkeling.nl.

CO₂-footprint diverse rantsoencomponenten.

Bron: KringloopWijzer.

Samen vooruit, ook in onzekere tijden

De nieuwe stikstofplannen van het kabinet zorgen voor veel vragen en onzekerheid. We begrijpen dat dit veel impact heeft op agrarische ondernemers. Juist in deze periode staan wij naast onze leden. We volgen de ontwikkelingen op de voet, delen actuele kennis en denken mee over wat de plannen

betekenen voor jouw bedrijf. Waar nodig laten we onze stem horen, maar bovenal helpen we je vooruit met praktisch advies en oplossingen die passen bij jouw situatie. Samen blijven we werken aan een toekomstbestendige landbouw.

Een dag uit het leven van...

Gerben Polderdijk

Vestigingsmanager in Dreumel

Gerben: “Het mooiste aan het werk vind ik de hectiek. Je weet nooit precies wat de dag gaat brengen. Het is telkens weer de uitdaging om alles zo te organiseren dat klanten hun producten op tijd krijgen. Als het nodig is stap ik zelf op de vrachtwagen, want het werk moet doorgaan.”

Wist je dat...

Gerben al sinds 1997 rondloopt op de locatie in Dreumel? Hij begon als zaterdaghulp in de fruitteelt.

Vanuit Dreumel worden klanten in de akkerbouw, ruwvoerteelt, champignonteelt en groenvoorziening bediend. Gerben Polderdijk werkt al bijna 30 jaar op deze locatie. Sinds de integratie van P.G. Kusters binnen AR is hij vestigingsmanager. Een functie waarin organiseren, plannen en snel schakelen centraal staan.

6.30 uur | De dag opstarten

Vaak is Gerben als eerste op de locatie aanwezig. De deuren gaan open, het alarm wordt uitgeschakeld, de lampen gaan aan en de koffieautomaat wordt aangezet. “Ik zorg dat alles klaarstaat voordat de collega’s binnenkomen. Dan kan iedereen direct aan de slag.”

7.00 uur | Routes en bestellingen

Voordat de chauffeurs vertrekken, controleert Gerben de bestellingen en routes. Zijn alle orders verwerkt en wat moet vandaag absoluut de deur uit? Vooral in het voorjaar is dat een uitdaging. “Als er regen wordt voorspeld, weet je dat het erg druk wordt. Dan willen veel ondernemers nog snel kunstmest strooien of producten geleverd krijgen.”

8.00 uur | De chauffeurs op weg

Zodra de vrachtwagens geladen zijn, vertrekken de chauffeurs naar hun klanten. Dan verschuift de aandacht naar de rest van de dag. “Welke producten moeten worden aangevuld? Wat kunnen we zelf vervoeren en wat besteden we uit aan een transporteur?”

10.00 uur | Overleg, telefoon en kantoorwerk

Daarna begint voor Gerben het kantoorwerk waarbij hij ook veel contact heeft met vertegenwoordigers, leveranciers en collega’s binnen AR. “Specialisten lopen door het veld en zien bijvoorbeeld een ziekte of plaag opkomen. Dan adviseren ze een behandeling en moet het product vaak dezelfde dag of uiterlijk de volgende ochtend geleverd worden. Daar moet je snel op kunnen

inspelen.” Daarnaast houdt hij zich bezig met voorraadbeheer, bestellingen, offertes en de planning van transport.

12.00 uur | Samen lunchen

Op een gemiddelde werkdag zijn er ongeveer vijftien medewerkers actief op de locatie. Rond het middaguur schuiven collega’s gezamenlijk aan tafel. “Dat doen we eigenlijk altijd met elkaar. Ondertussen blijft de telefoon gewoon bereikbaar en gaat het werk door.”

13.00 uur | Tussen kantoor en praktijk

De middag kan alle kanten op gaan. Soms staat deze volledig in het teken van planning en administratie. Op andere dagen bezoekt Gerben een demo, proefveld of bijeenkomst. “Dan hoor je wat er leeft bij klanten en zie je collega’s uit andere regio’s. Dat vind ik belangrijk.”

16.00 uur | Vooruitkijken naar morgen

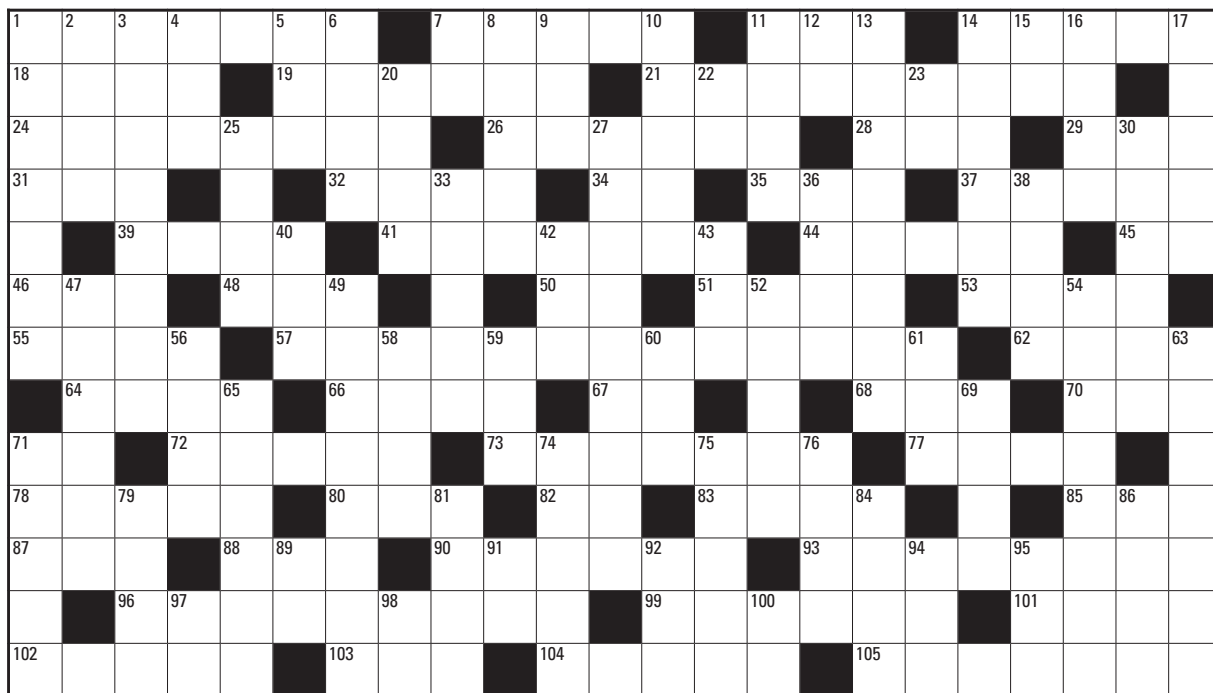
Aan het einde van de middag worden de routes voor de volgende dag zoveel mogelijk definitief gemaakt. Als het lukt, worden vrachtwagens alvast gedeeltelijk geladen. “Zeker in drukke periodes scheelt dat veel tijd in de ochtend.” De champignonteelt werkt vaak volgens een vaste planning. In de akkerbouw kan het ineens omslaan. Vooral in het voorjaar is het druk. Ook daarna zijn er piekmomenten: rond de graanoogst en rond de groenbemesters.

17.00 uur | Afsluiten

Officieel eindigt de werkdag rond vijf uur, maar meestal blijft Gerben nog even om de laatste zaken af te ronden.

Zomerpuzzel

Ga er maar goed voor zitten: hier is onze traditionele zomerpuzzel! Om kans te maken op een cadeaubon kun je de oplossing mailen naar communicatie@argroep.nl of via de post opsturen naar Redactie Uniek, Antwoordnummer 377, 6700 WB Wageningen (postzegel niet nodig). We wensen je veel puzzelplezier!

23	70	77	22	87	103	12	5	60	66	105	41	8	26	81	34	66	97	64	15
92	52	53	30	65	26														

Horizontaal

1 gevarieerd 7 wellustig 11 Christus (afk.) 14 proza 18 hoeveelheid 19 aangaande 21 werkwijze 24 plaats in Italië 26 herrie 28 courant (afk.) 29 van de 31 Europeaan 32 de klanken zuiver weergevend 34 plus 35 onheitsgodin 37 een beetje scheel 39 eiland van Hawaï 41 beminde 44 plotseling opkomende gedachte 45 gij 46 Israëlisch (afk.) 48 ingenieur (afk.) 50 intensive care 51 rivier in Duitsland 53 wijs man 55 Bijbelse reus 57 medische behandeling met uv-straling 62 gewicht 64 liefdesgod 66 inwendig orgaan 67 water in Friesland 68 in hoge mate 70 loofboom 71 kilovolt (afk.) 72 Italiaanse deegwaar 73 Aziat 77 grondstof voor turf 78 afzichtelijk 80 eveneens 82 vanwege 83 bureau 85 plaats op de Veluwe 87 uitgebreid lager onderwijs 88 kruid 90 versje 93 vervoermiddel 96 trouwens 99 nu nog 101 overwinning 102 Engelse bouwstijl 103 centrale antenne- inrichting (afk.) 104 zeurkous 105 schoonmaker.

Verticaal

1 in of nabij water levend dier 2 plaats in Australië 3 middeleeuws wapen 4 ijzerhoudende grond 5 blauwwit metaal 6 Engelse lengtemaat 7 wettelijke aansprakelijkheid 8 kleintje 9 vrouw van Jakob 10 kagebint 11 frisdrank 12 hoofdcommissaris (afk.) 13 beoordeling 14 vogelvrij verklaard persoon 15 nummer (afk.) 16 toespraak 17 seinschrift 20 doek aan de mast van een schip 22 rondhout 23 doctor (afk.) 25 hoes 27 beschut 30 schoolvak 33 speelpenning 36 langwerpig broodje 38 guitig 40 inleiding (afk.) 42 in goede conditie 43 voordat 47 vogelbek 49 alcoholische mix 52 Amerikaanse gouden munt 54 toekomstvoorspelster 56 manuscript 58 tot ziens 59 vlekkenwater 60 een en ander (afk.) 61 ervaren (afk.) 63 metercontroleur 65 deugniet 69 smal afvoerkanaal 71 klont 74 plaats in Utrecht 75 man van adel 76 identificatienummer 79 zacht metaal 81 grondsoort 84 handvat 86 schildknaap 89 argon (afk.) 91 binnen 92 vruchtengeleri 94 ik (Latijn) 95 te zijner

Winnaars kleurplaat

Wat hebben we weer een mooie kleurplaten binnengekregen. De winnende kleurplaten zijn van: **Femke Wiggelo (4 jaar)** en **Jolien Schenkel (7 jaar)**. Van harte gefeliciteerd! De prijs is inmiddels naar jullie opgestuurd.

Femke Wiggelo (4 jaar)

Jolien Schenkel (7 jaar)

Hittestressactie

Tot en met vrijdag 28 augustus 2026 ontvang je bij afname van een volle pallet actieproducten **10% korting én een zomerse handdoek** (op=op)

- Pensbuffers: Buffer AR Maxima, BLG Buffer Uniek en Natriumbicarbonaat.
- Beschermde vetten: AR VetEfficiënt en AR Bypass Vet
- Broeieremmer: Selko TMR 225 liter en 1.000 liter.

Kijk op argroep.nl/hittestressactie voor meer informatie of scan de QR-code.

Hoofdkantoor	Rijnhaven 14, Wageningen, Postbus 610, 6700 AP Wageningen T 0317-499599 info@argroep.nl
AR Voer	T 0317-499510 voer@argroep.nl
AR Plant	Zandweistraat 20, Waardenburg Postbus 610, 6700 AP Wageningen T 0418-655944 plant@argroep.nl
AR Biologisch	T 0317-499575 biologisch@argroep.nl
AR Bedrijfsontwikkeling	T 0317-499500 info@ar-bedrijfsontwikkeling.nl
AR Coproducten	T 0316-293966 06-10546974 info@ar-coproducten.nl www.ar-coproducten.nl
AR Paard	T 0317-499595 info@arpaard.nl www.arpaard.nl
CAF	T 0418-655927 info@caf.nl www.caf.nl
Rijnzate	T 0317- 499542 info@rijnzate.nl www.rijnzate.nl
Welkoop-winkels AR	Barneveld Didam Elst Geldermalsen Putten Veenendaal Wijk bij Duurstede Woudenberg Wageningen Zaltbommel

www.argroep.nl